

accent

MÅNADENS
MEDLEM:
"HOPPAS
KUNNA RÖRA
OM LITE"

DANSAR ALLTID NYKTER

Monica Bergmark är dj-pionjären som spolar kröken

ETT HUS AV MÖJLIGHETER

Här får man en andra chans

VAD FUNKAR EGENTLIGEN?

Accent går igenom
alkoholpolitikens evidens

VIRTUELL DROGVALUTA

Bitcoin tätt kopplat till
narkotikahandel

21-27 APRIL

21-27 APRIL (V 17): VARDAGSRUM

VI: gör det vi är bäst på, fikar och pratar. I en avslappnad form likt ett "homeparty" låter vi samtalen om alkoholskatten stå i fokus samtidigt som relationer utvecklas och kunskap kan utbytas. Alla kan delta och alla kan bjuda hem.

DU: står som värd och bjuder hem en eller flera riksdagskandidater och grannar/vänner/medlemmar som du själv vill samtala med.

FÖRBUNDET: skickar ut presentkort på fika och fixar diskussionsfrågor.

► Anmäl ditt Vardagsrum så snart du har ett datum bokat på iogt.se/temaveckor så får du diskussionskort och presentkort på fika (100 kr) utskickat till dig.

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR: ✂

- Vilka tre frågor kring den svenska alkoholpolitiken är viktiga att behålla och vilka borde förändras?
- Tobaksskatten höjs kontinuerligt varje år för att på sikt minska bruket. Alkoholskatten behandlas annorlunda – hur kommer det sig?
- Missbruket kostar samhället cirka 66 miljarder och skatteintäkterna från alkoholskatten är cirka 12 miljarder. Hur bör man resonera kring det?
- En höjning av alkoholskatten på 5 procent innebär drygt en halv miljard i ökade skatteintäkter. Hur skulle de resurserna kunna användas?
- Hur ser den svenska alkoholpolitiken ut om fem år?

12-18 MAJ (V 20): DROGKAMPEN VALSPECIAL

VI: sätter riksdagskandidaternas kunskaper på prov i Drogkampen valspecial. Drogkampen är ett frågebatteri med bakgrundsinfo och färdiga frågor och lämpar sig bäst om partier ställs mot varandra och tävlar om vem som kan mest. En chans att möta många riksdagskandidater samtidigt.

DU: arrangerar, bjuder in och ställer de kluriga frågorna till kandidaterna, ensam eller tillsammans med andra.

FÖRBUNDET: skickar ut presentkort på fika samt köper in obegränsat med "Drogkampenpaket" till alla medlemmar, föreningar, nätverk eller distrikt som vill arrangera detta.

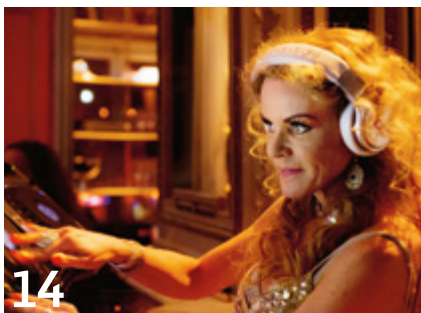
► Anmäl din Drogkampen valspecial så snart du har ett datum bokat på iogt.se/temaveckor så får du diskussionskort och presentkort på fika (250 kr) utskickat till dig.

18

Reportage. Socialt företagande växer inom IOGT-NTO. Ett exempel är Möjligheternas Hus i Stockholm, där människor får en chans att komma tillbaka i arbete.

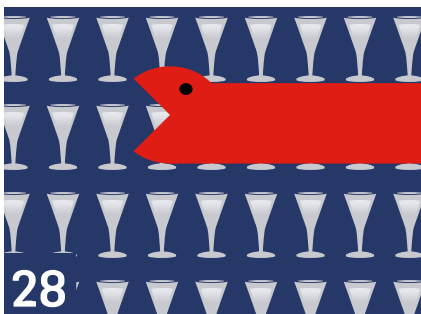
14

Intervju. På 1980-talet blev Monica Bergmark Sveriges första kvinnliga dj. I år firar hon 30 år i branschen – nykter i en värld där mycket kretsar kring alkohol och narkotika.

24

I fokus. Den virtuella valutan bitcoin blir allt mer populär för att handla med narkotika. I sex narkotikabrottsmål under 2013 har just bitcoin varit en bärande del av i undersökningen.

28

Alkoholpolitik. Vi vet att alkoholen ställer till stor skada – men vad är det egentligen som funkar för att få ned alkoholskadorna?

38

Intervju. Ove Hoffner växte upp i en familj med missbruk. Räddningen blev hans moster, deckarförfattarinnan Maria Lang.

Ny unik kartläggning | 6

Närmare en halv miljon svenskar missbrukar eller är beroende av alkohol i Sverige. Motsvarande siffra för narkotika är 55 000 personer.

Regeringen höjer alkoholskatten | 7

I regeringens vårproposition föreslås att punktskatten på öl och vin höjs med fem procent – precis som IOGT-NTO kräver.

Alkohol dåligt för träning | 12

Främst är det precision och koncentration som påverkas, men även uthållighet och återhämtning.

Tröttsamt av Centerpartiet | 4

LEDARE Att lyfta frågan om gårdsförsäljning efter att två utredningar skjutit ner den blir bara tröttsamt, skriver Pierre Andersson.

Är du en hjälte? | 46

ORDFÖRANDEN Anna Carlstedt skriver om dom som gör andras liv roligare och lättare – fast de själva har det ruggigt tufft.

+ Kultur | 42

+ Månadens medlem | 44

+ Korsord | 51

OMSLAGSBILD
Jonas Eriksson

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Ett dödfött förslag

Tröttsamt, Centerpartiet!

Jaha, så då har Centerpartiet väckt liv i gårdsförsäljningsfrågan igen, just när man trodde att den var död och begravnen. Jordbruksminister Eskil Erlandsson tycker att en levande landsbygd kräver privat vinförsäljning, och hävdar bland annat att detta skulle kunna bidra till att hålla liv i byskolorna.

Nu finns förvisso inget stöd för detta i alliansregeringen. Hans ministerkollega påpekade omgående på Twitter att frågan prövats – och förkastats – flera gånger.

Anledningen är enkel. Privat alkohol-försäljning är ett avsteg från Systembolagets monopol, något som i förlängningen hotar monopolets hela existens. På sidan 31 kan du läsa om vad som troligen skulle hända om det blev så.

I det här numret (och några kommande) testar vi något nytt. Tillsammans med NBV och IOGT-NTO kör vi en studiecirkel i alkoholpolitik och påverkan. Accent står för studiematerialet i form av relevanta artiklar, NBV fixar studieplan och diskussionsfrågor. Kolla in sidan 33 om du vill veta mer!

Visste ni förresten att besöksiffrorna på IOGT-NTO-ägda biografer stadigt ökar? Digitaliseringens förtjänst sågs det. Reportage kommer i Accent senare i år.

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Förslaget till ny förtroendeorganisation för NBV – jag yrkar avslag

■ "Jag vill börja med att i första hand yrka avslag på förslaget och återremiss i andra hand". Så hade jag sagt om det varit föremål för behandling på kongress eller liknande. Likadant hade jag gjort i kommunfullmäktige om det varit ett ärende där som var lika principiellt viktigt.

Mina tankar och funderingar kring förslaget leder till ett avslagsyrkande. Det grundar sig på detaljer i stadgeförslaget som tillsammans bildar ett centralt synsätt som liknar toppstyre och bristande förtroende för den lokala och regionala nivån. NBV har sitt enda direkta uppdrag från dess medlemsorganisationer. Dessa är uppbyggda inte uppifrån och ner utan tvärtom. Föreningar och avdelningar eller liknande med medlemmar, verksamhet, medlemsavgift och årsmöten. Organiserade i distrikt eller regioner och en central förbunds nivå. Den centrala nivån vore ingenting, om inte grunden med medlemmar och föreningar fanns. NBV är inget företag med vinstdispositioner och aktieägare utan fastmer ett verktyg för medlemsorganisationerna och dess medlemmar i arbetet för ett bättre samhälle.

Det nu föreliggande förslaget visar på bristande förtroende för den lokala nivån.

I förslaget till nya stadgar föreslås begreppet förbunds möte ändras till huvudmannamöte och till detta skall endast riksorganisationen sända ombud. Detta är naturligtvis olämpligt ur demokratisk synpunkt men även ur engagemangs- och intressesynpunkt.

Vidare föreslås att förbundsstyrelsen övertar avdelningsårsmötets uppdrag att behandla verksamhetsberättelser, årsredovisningar och revisionsberättelser samt

beslutar i frågan om ansvarsfrihet. Hur stort blir intresse och engagemang hos medlemsorganisationernas medlemmar som får förtroende

att ingå i avdelningarnas styrelser vid dess årsmöten om de fräntas sedvanliga och demokratiska ansvarstaganden?

Det är helt befängt ur demokratisk synpunkt, att medlemsorganisationerna på lokal- och regional nivå skall fräntas det fulla ansvaret! Ta för organisationernas skull tillbaks och gör om!

Klas Sjögren skriver i Våra Gårdars tidning: "Det förslag till ny förtroendeman-
naorganisation som NBV skickat ut visar tydligt hur de ekonomiska värderingarna blir viktigare än de demokratiska". Har ni inte läst det i NBV:s ledning så gör det. Där finns argumenten för att "ta tillbaks och gör om!"

Det rådet ger jag gärna även till förbundsstyrelsen i IOGT-NTO och övriga förbund. De mindre organisationerna särskilt.

JAN GUNNARSSON, ORDFÖRANDE I IOGT-NTO
FÖRENINGEN 73 VIKINGEN I UDDEVALLA

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 28 februari
Nästa nummer kommer ut: 2 maj

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewska Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewska@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Tobias Berving & Fredrik Olsson

ETC Kommunikation
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Medverkande i detta nummer: Jennie Aquilonius, Jonas Eriksson, Lars Kajes, Erik Nylund, Magnus Frederiksen, Tina Frennstedt, Veronica Kindblad, Anette Rimönt, Anders Perstrand. **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se

IOGT-NTO:s förbundskansli Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se

Prenumeration (295 kr/år) och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Pierre Andersson,

tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Inne anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

IOGT-NTO-rörelsen bjuder in dig till:

Sommarmfestival

Sommarmfestival 26–29 juni,
Mora Parken, Mora, Dalarna

Mora Parken är en anläggning med ett varierat utbud av olika boendeformer och ett stort antal aktiviteter som bad, minigolf och bowling. Det finns någonting för alla!

Sommarmfestivalen erbjuder workshops, seminarier och utflykter. På kvällarna finns lägerbål, midnattsbio och underhållning. Sommarfestivalen invigs och avslutas med gemensam fest.

Missa inte sommarens största händelse i IOGT-NTO-rörelsen!

Läs mer på www.sommarmfestivalen.se eller ring 08-672 60 05.

Alkoholreklamen spränger miljardvallen

ALKOHOL Investeringarna i alkoholreklam fortsätter att öka – förra året sprängdes miljardstrecket. Nu efterlyser Magnus Jägerskog på IQ, Systembolagets dotterbolag, en tuffare tillsyn av alkoholreklamen.

Sifos nya siffror visar att investeringarna i alkoholreklam stigit till drygt en miljard 2013, från 928 miljoner år 2012.

I siffrorna ingår inte sponsring eller aktiviteter på sociala medier, där alkoholreklam blir allt vanligare. Det betyder att beloppen i själva verket är ännu högre.

– Behovet av en ökad och mer aktiv tillsyn av alkoholreklamen, som utredaren Göran Lundahl föreslog i somras, är därför än mer angeläget, säger Magnus Jägerskog, vd på IQ.

EVA EKEROTH

FOTO: STUART PILBROW

Uppmaning att dricka sprids på Facebook

ALKOHOL Unga lägger upp filmer där de sveper in öl på Facebook. Sedan utmanar de vänner att göra likadant inom 24 timmar.

Klarar de utmaningen får de själva utmana tre vänner. Den som inte klarar utmaningen förväntas köpa öl till utmanaren.

Att dricka stora mängder alkohol på kort tid är förenat med livsfara. Enligt Nyheter24 rapporterar också flera brittiska tidningar om dödsfall.

EVA EKEROTH

Ny unik kartläggning av missbrukare i Sverige

Närmare en halv miljon svenskar missbrukar eller är beroende av alkohol i Sverige. Motsvarande siffra för narkotika är 55 000 personer.

ALKOHOL Över en miljon påverkas negativt av andras drickande. Det visar en ny rapport från STAD, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem.

Studien som genomförts av forskarna på STAD är unik i sitt slag. Aldrig tidigare har någon gjort en nationell kartläggning av hur många som är beroende av och missbrukar alkohol, narkotika och tobak i Sverige.

Föga förvånande är alkohol den vanligast förekommande drogen. Omkring 90 procent av männen och 87 procent av kvinnorna mellan 17 och 84 år säger sig ha druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Omkring hälften dricker alkohol minst en gång i veckan och tittar man på hur många som

intensivkonsumerar minst en gång i månaden hamnar man på strax under 40 procent.

I den vuxna befolkningen är 4,2 procent alkoholberoende. Räknar man dessutom med dem som uppfyller kriterierna för alkoholmissbruk blir totalsiffran 5,9 procent eller 446 000 personer.

Bland män är missbruk och beroende betydligt vanligare (7,6 procent) än bland kvinnor (4,3 procent).

Inte bara den som dricker påverkas. 14,6 procent – eller närmare 1,1 miljoner vuxna svenskar – säger att de påverkats negativt av att någon i deras närhet dricker för mycket. Omkring hälften påverkas mycket negativt.

– Nästan dubbelt så många kvinnor som män rapporterar att

de påverkats negativt. Närmastande män verkar ligga bakom en stor del av de här effekterna, säger Mats Ramstedt, sektionschef på STAD.

Tre procent, eller omkring 225 000 personer, har använt narkotika de senaste tolv månaderna. Siffran för män (fyra procent) är dubbelt så hög som för kvinnor (två procent). Cannabis är den klart vanligast förekommande formen av narkotika, 2,5 procent har använt det under det senaste året. Omkring 60 000 personer, eller 0,8 procent, har använt cannabis under de senaste 30 dagarna.

Tittar man på beroende och missbruk av narkotika hamnar siffran på 55 000 personer mellan 17 och 84 år vilket är 0,75 procent.

Mats Ramstedt är nog med att påpeka att siffrorna i rapporten är minimiuppskattningar.

– Jag tycker att vi har lyckats relativt bra med en svarsfrekvens på 60 procent, högre än så går nästan inte att få idag. Men narkotika är ett känsligt ämne vilket kan påverka både svarsbenägenhet och att de som missbrukar narkotika är överrepresenterade i bortfallet.

Undersökningen bygger på ett slumpmässigt urval av 27 000 svenskar mellan 17 och 84 år. Totalt besvarade 15 576 personer enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59,3 procent.

PIERRE ANDERSSON

FOTO: STUART RICHARDS

NOT: På accentmagasin.se hittar du ännu mer om kartläggningen.

Regeringen höjer alkohol-skatten med fem procent

I regeringens vårproposition föreslås att punktskatten på öl och vin höjs med fem procent. Går förslaget igenom är IOGT-NTO:s skattemål för året i princip uppnått.

ALKOHOL Vid en presskonferens meddelade finansminister Anders Borg att vårpropositionen kommer att innehålla förslag på höjning av fordonsskatt, alkoholskatt och tobaksskatt.

Han säger också att fler ökning-
ar är att vänta framöver.

– Det finns en poäng i att styrningen i samhällsekonomin går till att minska sådant som koldioxidutsläpp, alkohol och tobak som är dåligt för folkhälsan, säger Anders Borg vid presskonferensen.

Höjningen av alkohol- och tobaksskatterna beräknas ge en

Anders Borg

miljard extra per år till statsfinanserna.

Linda Engström, biträdande generalsekreterare på IOGT-NTO, är glad över beskedet.

– Bra Anders Borg! Kul att han visar att han verkligen menar att vi ska arbeta och inte supa, säger hon till Accent.

IOGT-NTO:s målsättning för 2014 är 5 000 nya medlemmar, 500 fester, 50 nya verksamheter – och fem procents höjd alkoholskatt.

FOTO: WIKIMEDIA

– På ett sätt är det målet nu uppnått, även om vi vill se en höjning även av spritskatten, säger Linda Engström.

Hon tror inte att det är en tillfällighet att skatten just höjdes med fem procent.

– Om man får ha lite storhetsvansinne så tror jag att vi kan ha påverkat. Nu hoppas vi bara att Socialdemokraterna hänger på, säger Linda Engström.

Socialdemokraternas ekonomiskpolitiska talesperson Magdalena Andersson har tidigare sagt till Accent att hon är beredd att höja alkoholskatten vid ett regeringsskifte.

Efter höjningen kommer en flaska vin på 75 cl som idag kostar 59 kronor att kosta 60. En burk öl som kostar 16 kronor kommer att höjas med 30 öre.

EVA EKEROTH

Unga som dricker mest minskar också mest

ALKOHOL De skolungdomar som dricker mest står för den största minskningen av alkoholkonsumtionen. Åtminstone sett till volym. Det skriver forskarna Thor Norström och Johan Svensson i en nyligen publicerad artikel i Tidskriften Addiction.

Mellan år 2000 och 2012 minskade alkoholkonsumtionen bland skolelever i årskurs nio med 51 procent i CAN:s skolundersökningar.

Minskningen har skett i alla grupper. De som dricker mest står för hela 26 procent av den totala minskningen, medan de som dricker lite endast står för tre procent.

EVA EKEROTH

Kraftigt ökade spritbeslag

ALKOHOL Totalt beslagtogs ifjol tullen 78 300 liter sprit, vilket är betydligt mer än de 43 900 liter som togs året före. Vinbeslagen stannade på 39 745 liter (51 400 liter året före) och starköl på 338 400 liter (328 200 liter).

Även omhändertagande av internetbeställd alkohol ökade ifjol till 72 000 liter. Det är alkohol som fraktas till Sverige av annan transportör, men stoppas då svensk skatt inte betalats.

Trots ett minskat antal resandekontroller gör Tullverket fler narkotikabeslag än för tio år sedan, 6 095 stycken 2013, vilket är 145 procent fler än 2003. Cannabis minskar medan amfetamin, kokain och opium ökar.

DRUGNEWS/SVEN LILJESSON

EVA EKEROTH

70 kg

... amfetamin förvarade en 62-årig man på sin gård i Järna.

IOGT-NTO:s bio i Östhammar återinvigd

I fredags återinvigdes IOGT-NTO:s biograf Storbrunn i Östhammar efter ett och halvt års renovering.

IRÖRELSE Det var den 29 maj 2012 som den sista föreställningen visades innan IOGT-NTO-föreningen i Östhammar, norr om Uppsala, stängde portarna till biografen Storbrunn för att genomföra en omfattande renovering och digitalisering av bion. Nu, efter ett och ett halvt års byggande och snickrande, har den öppnats igen.

– Det känns bra även om det förstås har varit tålamodsprövande, säger Hans Norberg, föreningens ordförande. Nu handlar det bara om att knyta ihop alla evenemang och skriva ett program. Östhammarsborna har ett upp-
dämt behov, de är väldigt sugna

FOTO: UNT

Biograf Storbrunn renoverades för 18 miljoner.

på att komma hit, säger han.

Biografen kommer att visa film och satellitsänd opera och teater tre, fyra kvällar i veckan.

Renoveringen av Bio Storbrunn har kostat cirka 18 miljoner kronor. Föreningen fick 5,25 miljoner kronor från Östhammars kommun för försäljningen av friluftsområ-

det Gammelhus. Kommunen sköt också till 3 miljoner kronor för digitaliseringen av biografen och Boverket gav ytterligare 1,6 miljoner kronor för renoveringsprojektet. Föreningen har också använt eget kapital och tagit banklån för att kunna slutföra projektet.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: PRIVAT

Johan KG Gottberg,

Verksamhetsansvarig för Stiftelsen Ansvar för framtiden.

Vad har stiftelsen för syfte?

– Vi vill främja nordiskt samarbete och vetenskaplig forskning. Vi ska också bidra till dialog och erfarenhetsutbyte mellan forskningen och organisationslivet.

Hur gör ni det?

– Dels delar vi ut projektbidrag och dels startade vi tankesmedjan Forum Ansvar vid årsskiftet. Den är tänkt att vara en kunskapsbank och mötesplats för forskare och organisationer.

Vilka står bakom stiftelsen?

– Det är åtta organisationer, bland andra IOGT-NTO, från Sverige, Norge och Danmark. Pengarna kommer från försäljningen av försäkringsbolaget Ansvar. Idéerna bakom forumet är närmast hämtade från Gunnar Nelker, tidigare vd för Ansvar, som strävade efter att organisationerna skulle få ta del av forskarnas kunskap.

Vem kan söka bidrag?

– Organisationer som vill genomföra projekt i enlighet med vårt syfte: att verka för vetenskaplig forskning, opinionsbildning kring en helnykter livsstil, främst med fokus på vård och fostran av barn.

När kan man söka medel?

– Ansökningstiden är från 1 mars till 30 juni.

EVA EKEROTH

Jubileum för Godtemplaredrickan

Godtemplaredrickan har blivit ett självklart hjälpmedel vid medlemsvärvning. I vår är det 20 år sedan den första flaskan producerades.

IRÖRELSE Idén om en egen dricka för IOGT-NTO-rörelsen kom från Ingemar Nilsson, som då arbetade med julkonserter och andra kulturaktiviteter på uppdrag av förbundets kulturkommitté.

– 1994 var jag på Gripsholms slott som hade en "slottsdricka" med egen etikett, och där föddes idén.

Efter kontakt med ett antal bryggerier föll valet på Trensums musteri i Tingsryd.

5 000 flaskor levererades till förbundskansliet och såldes därifrån.

På den första etiketten fanns en bild av en okänd gubbe och texten "IOGT-NTO:s Godtemplaredricka bör avnjutas väl kyld och i trevligt

Ingemar Nilsson kläckte idén. Nu säljs 55 000 flaskor om året.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

sällskap". Ingemar Nilsson hittade på en historia om en snickare som rivit en vägg i ett gammalt hus och hittat en flaska bakom tapeten "med en doft av fläder".

Sedan visade det sig att drickan faktiskt hade en verklig historia! På båten Freja, som sjönk i sjön Fryken 1896, hittade man ett kontrakt om leverans av Godtemplaredricka till båten för 10 öre literen. Så sedan 1998 är det Freja som pryder etiketten.

Produktionen flyttades efter ett antal år till Herrljunga Cider, som producerar drickan idag. Till en början i glasflaskor men numera i petflaskor som kan pantas.

– Vi säljer ca 55 000 flaskor om året. Det mesta går till IOGT-NTO-rörelsen – mest för medlemsvärvning men drickan används också mycket på folkhögskolorna Wendelsberg och Tollare och på caféer som rörelsen driver på några ställen i landet. En del Ica-butiker har den också i sitt sortiment, säger Kjell Hallberg, VD på Föreningsekonomi i Borås.

EVA ÄHLSTRÖM

Här är IOGT-NTO-distrikten som nettoökar

Tio av landets IOGT-NTO-distrikt lyckades nettoöka sitt medlemsantal förra året.

IRÖRELSE Totalt värvades 3916 nya medlemmar till IOGT-NTO under 2013, strax under målsättningen som var 4000 nya.

Distriktsordföranden i Stockholm, Oskar Jalkevik, tror att en nyckel till framgången var att man under förra året haft ett särskilt projekt där man haft en anställd

som samordnat värvningsaktiviteterna.

– Ett sådant projekt ger bra förutsättningar. Och mot slutet av det projektet har vi fått till det så att många ideella också är med och värvar. Och många föreningar har också tagit initiativ till värvar-tillfällen.

De distrikt som lyckats nettoöka tilldelas en premie från IOGT-NTO-förbundet om 10 000 kronor.

PIERRE ANDERSSON

Fakta. Distrikten som ökar

- Stockholm (+141)
- Örebro (+120)
- Blekinge (+93)
- Skaraborg (+77)
- Västernorrland (+34)
- Kronoberg (+29)
- Södermanland (+20)
- Uppsala (+13)
- Älvsborg (+5)
- Gävleborg (+5)

Examinerade chefer på NBV

Fjorton "studenter" från NBV (Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet) har tagit examen. De är färdigutbildade inom ledarskap och kommer sannolikt att bli framtidens chefer inom NBV eller något annat förbund.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

RÖRELSE Utbildningen har genomförts i samarbete med Linnéuniversitetet i Kalmar och ger 15 högskolepoäng. Den har bestått av tre delar; praktik, handledning av seniora tidigare generalsekreterare samt föreläsningar. Studierna har pågått under ett år, i sammanlagt 13 dagar – och avslutas med en diskussion kring studenternas uppsatser och examination.

Hanna Larsson och Krister Lundgren har bägge ledarfunktioner som studiekonsulenter inom NBV. De nominerades till utbild-

ningen av sina studieavdelningar.

– Det har varit en väldigt bra utbildning. Inte bara teori, utan mycket hands-on. Vi har fått lära oss hur man hanterar exempelvis medarbetarsamtal, uppsägningar och allt annat som ingår i en chefs uppgifter, genom rollspel. Vi har också blivit filmade och har sedan kunnat analysera hur vi agerar i olika situationer, vilket har varit jättenyttigt, säger Hanna och får medhåll av Krister.

– Ja, utbildningen har verkligen

förändrat mina tankemönster. Jag har fått insikter om mig själv och hur jag är som ledare. Mina styrkor och svagheter och hur jag kan finslipa mina erfarenheter. Jag har helt klart blivit ödmjukare och har insett att min ledarstil kanske inte alltid fungerar, säger han.

Målsättningen med årets kull – som alltså inte arbetar som chefer i dag – är att säkra rekryteringen av chefer inom nykterhetsrörelsen för framtiden.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

USA-banker får sköta cannabis-pengar

NARKOTIKA Nya regler tillåter banker i USA att erbjuda vissa banktjänster till den legala narkotikaindustrin, men de måste rapportera misstänkt brottsliga aktiviteter.

De nya riktlinjerna kommer sedan allt fler delstater har tillåtit handel med marijuana vilket lett till en stor kontanthandel, med ökade rånrisker.

Ett tjugotal delstater tillåter drogen som medicin och Colorado och Washington har även legaliserat den för nöjesbruk trots att cannabis är illegalt enligt federala lagar i USA.

Men flera banker är skeptiska till att hantera narkotikapengar och avvaktar klargörande i kongressen, bland andra FirstBank, Colorados näst största sparinstitut.

DRUGNEWS/SVEN LILJESSON

FOTO: ISTOCK

Alkohol ökar risken för hudcancer

ALKOHOL Regelbunden alkoholkonsumtion kan öka risken för malignt melanom med 55 procent visar en ny studie som publicerats i the British Journal of Dermatology. Den som dricker mer än en standarddrink per dag ökar risken med 20 procent. Risken ökar proportionellt vilket kan medföra en riskökning på 55 procent för den som dricker mycket alkohol.

EVA EKEROTH

337 400

... personer i världen dog av cancer orsakad av alkohol år 2010, enligt WHO.

FOTO: LEIF EKMAN

BILDEN

Värvarvagn. "Den är jätteorange och ska synas ordentligt, det går inte att missa oss när vi är ute" konstaterar Leif Ekman, kassör i Boråskretsen, som äger husvagnen.

KOMMENTAREN

”Priset gör skillnaden”

TV-reklam försöker jag undvika i största möjliga mån. Ändå har rubrikens slogan fastnat och jag kom att tänka på den när Anders Borg meddelade att alkoholskatten ska höjas om regeringens vårproposition går igenom.

Tillgängligheten på alkohol påverkar hur mycket vi dricker och priset är den tillgänglighetsfaktor som betyder mest.

Många invänder att den som är beroende av alkohol köper även om priset stiger,

och visst gör de det, fast inte lika mycket.

Det är egentligen självklart. För en måttlig-hetskonsument som köper hem en flaska vin till helgen kommer skatteökningen att öka kostnaden med en krona i veckan. Knappast en höjning som avskräcker. För

storkonsumenten däremot kan höjningen bli mer kännbar.

Priset är inte den enda komponent som påverkar tillgången. Inkomsten är en annan. Därför är det viktigt att priset på alkohol ökar i takt med lönerna.

Bryggarna är förstås inte glada åt höjningen. Det är förståeligt, det handlar om arbetstillfällen och vinster. De hävdar också att smuggling och införsel kommer att öka så att vinsten hamnar någon annan stans än i svenska bryggares fickor och att staten därmed går miste om skatteintäkter.

Den risken är inte så stor med tanke på hur måttlig skattehöjningen ändå är. Så jag ser med förtröstan fram emot minskade skador efter den kommande höjningen och håller tummarna för att bryggerinäringen får fullt upp med att tillverka de alltmer efterfrågade alkohol-fria dryckerna.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Fem bussar med stora mängder alkohol har på kort tid stoppats i Östergötland.

Så ska spritbussarna stoppas

Bussresor till gränsbutikerna i Tyskland kan i vissa fall vara en täckmantel för rena smugglingsresor. Det menar polisen i Östergötland som på kort tid stoppat fem bussar med mycket stora mängder alkohol.

ALKOHOL På kort tid har polisen i Östergötland stoppat fem bussar som alla innehållit stora mängder alkohol och misstänker nu att bussbolagen kan vara inblandade i en organiserad smugglingshärva.

– Det handlar om grov organiserad brottslighet, säger polisens presstalesman Joakim Stenman till Accent. Vi beräknar att varje resa ger en vinst på runt 200 000 kronor, och vissa bussbolag kör flera resor i veckan.

Den första bussen stoppades i mitten av januari. Ombord fanns enligt Östgöta-correspondenten 365 plattor öl (8 760 burkar), 756 liter whisky, 120 flaskor likör och 106 boxar vin ombord. Ombord fanns sju passagerare. När var och en pekade ut vilka varor de kändes vid återstod en mycket stor mängd alkohol som tas i beslag av polisen.

Då ingen vill kännas vid den beslagtagna alkoholen är det idag oklart om någon kan åtalas för smuglingen.

– Utredningsarbetet får visa vem som har haft

ansvaret för införseln, säger Joakim Stenman.

Enligt polisen hamnar den insmugglade alkoholen inte sällan hos ungdomar.

– Vi har fått tag på langare som vi vet säljer till ungdomar och har kunnat knyta dem direkt till de här bussarna.

Polisen i Östergötland har spanat mot busstrafiken under en längre tid. Man har också haft ett samarbete med tullen i södra Sverige – ett sätt att arbeta som Joakim Stenman beskriver som unikt.

– Det är en metod som vi har testat och som visat sig vara effektiv. Vi får en indikation från tullen i Helsingborg eller Malmö om att en av de bussar vi är extra intresserade av har passerat. Sedan väntar vi till de kommer till Östergötland, stoppar dem och gör en bedömning om mängden alkohol är ett smugglingsbrott.

De fyra första bussarna man stoppade innehöll tillsammans 15 ton alkohol. Under onsdagskvällen stoppades ytterligare en buss, men hur stort beslaget blev där är ännu inte känt.

Fler polisdistrikt borde jobba med samma metod, tycker Joakim Stenman.

– Vi vill att övriga myndigheten också ska använda sig av den, det är en effektiv metod. Vi ser ju att många bussar passerar igenom vårt distrikt till andra län.

PIERRE ANDERSSON

IOGT-NTO startar fritidsgård i Sundsvall

Till hösten startar IOGT-NTO i Sundsvall en fritidsgård för ungdomar i bostadsrättsföreningen Bosvedjan. Lokalerna kommer även att användas till verksamhet för daglediga och Junisgrupper.

RÖRELSE När Erikshjälpen nyligen meddelade att man tänker flytta från lokalen i bostadsrättsföreningen Bosvedjan i Sundsvall slog Marlene Nordin, verksamhetsutvecklare på IOGT-NTO, till.

– Nu har vi chansen att starta en bra fritidsverksamhet tre dagar i veckan för ungdomar mellan 12 och 18 år. Lokalerna på 330 kvadratmeter är perfekta för ändamålet, säger Marlene Nordin.

Hon berättar att Erikshjälpen tidigare haft fritidsverksamhet på fredagskvällar, men att planen nu är att utöka så att fler ungdomar i området har någonstans att gå. Det har varit en del skadegörelse, men från och med skolstarten i höst finns alternativ.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Marlene Nordin

De första åren blir hyresfria och material till renovering och ommålning kommer från lokala sponsorer.

– Det finns tankar på en musikstudio, men det är ungdomarna som bestämmer. De ska vara med och måla och göra i ordning, säger Marlene.

Fritidsgården kommer inte bara att stå till ungdomarnas förfogande utan tanken är att skapa ett allaktivitetshus för daglediga,

Junisgrupper och kvinnor från IOGT-NTO:s nystartade kvinno-boende i Sundsvall, som i lokalen kan utöva arbetsintegrerande verksamhet.

Det som saknas i nuläget är pengar till löner.

– Vi skulle behöva anställa åtminstone två personer, som tar ett övergripande ansvar för verksamheten. Det är vår nästa utmaning, konstaterar Marlene.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Moderaterna styr alkoholpolitiken

RÖRELSE Trots att den allmänna opinionen – och en majoritet av riksdagens ledamöter – har gått mot en mer restriktiv hållning får det inte genomslag i politiken.

Det konstaterar Per Leimar, alkoholpolitisk sekreterare på IOGT-NTO, Mats Ramstedt, chef för STAD, och Lennart Weibull, professor i journalistik vid Göteborgs universitet, i en artikel i den nordiska vetenskapliga tidskriften NAD.

Författarna har gått igenom alkoholpolitiska beslut de senaste decennierna. De konstaterar att medlemskapet i EU har spelat en

Fredrik Reinfeldt

FOTO: ANNIKA AF KLERCKER / XP / TT

stor roll för utvecklingen, men att flera av besluten fattats på den svenska regeringens initiativ.

Att politiska beslut och allmänhetens åsikter inte alltid går hand i hand är kanske ingen nyhet. Mer

förvånande är att författarna funnit att de politiska besluten inte heller förefaller överensstämma med vad majoriteten av politikererna tycker, vare sig i riksdagen eller i regeringen.

– Man kan konstatera att besluten ligger mer i linje med Moderaternas åsikter än med majoritetens, säger Per Leimar till Accent.

Vad det beror på vet han inte, men misstänker att skälet är att Moderaterna är det största regeringspartiet och därmed har mest att säga till om.

EVA EKEROTH

This is hilarious!!!!

Gilla · Kommentera · Dela

FOTO: ISTOCK

”Undvik festbilder på Facebook”

RÖRELSE Metro tipsar Jessica Andersson, Stepstone, om saker att tänka på när man söker arbete. Hon säger att man bör undvika festbilder på Facebook om man söker jobb i nykterhetsrörelsen.

Accent har kollat om det stämmer med IOGT-NTO:s HR-ansvariga Terese Jakobsson.

– IOGT-NTO ska ju genomföra 500 fester i år så det borde inte vara något problem.

Att synas på bild berusad behöver inte heller påverka.

– Vi anställer efter kompetens. För de flesta tjänster krävs dock att man blir medlem i rörelsen.

EVA EKEROTH

Samband mellan energidryck och missbruk

ALKOHOL Tonåringar som dricker energidrycker är mer benägna att även dricka alkohol, röka och använda andra droger.

I en ny studie från Michigan University på 22 000 högstadieelever uppgav 30 procent att de drack koffeinhaltiga energidrycker varje dag.

Sannolikheten att de som drack energidryck skulle missbruka alkohol eller andra droger var två till tre gånger större jämfört med dem som inte drack energidryck.

EVA EKEROTH

FOTO: JELLYMC / FLICKR

Heroinberoende breder ut sig i USA

NARKOTIKA Allt fler i USA använder heroin. Enligt experter är det smärtstillande preparat som Oxycontin som grundlagt beroendet.

Vid ett symposium i Uppsala nyligen berättade Markus Heilig, professor vid NIAAA, National Institute for Alcohol Addiction and Alcoholism i USA, att det i Florida förekommer ambulerande läkarmottagningar som förskriver opiatläkemedel till dem som vill ha.

På grund av de låga priserna på inrikesflyget lockas amerikaner dit från hela USA.

– De som åker till Florida och handlar blir snart som andra missbrukare. De övergår från att svälja tabletterna till att krossa och sniffa dem och inom tre år börjar de injicera, säger Markus Heilig till Accent.

Markus Heilig berättar hur opiatmissbruket fått fäste i fattiga områden.

– Det är till stor del de som i USA kallas "white trash" som använder detta. De lever på ställen som du inte kan föreställa dig. Kolgruvan på orten har lagt ner och lämnat folk i arbetslöshet och fattigdom. Folk saknar utbildning och många är analfabeter, säger han.

EVA EKEROTH

Torraste olympiska spelen någonsin."

Wall Street Journals reporter beskriver besvikelsen hos en del fans när de upptäcker att ölen de köpt på OS-stadion är alkoholfri.

Alkohol påverkar träning längre än väntat

En ny undersökning visar att träningen kan påverkas flera dagar efter att man druckit alkohol. Främst är det precision och koncentration som påverkas, men även uthållighet och återhämtning.

ALKOHOL I ett försök kunde man konstatera att de som druckit alkohol efter 60 timmar fortfarande var sämre än de som inte druckit. Det är två och ett halvt dygn.

– Hur länge effekten sitter i vet vi inte eftersom ingen testat har testat längre än så, säger Mikael Mattson, lektor på GIH, vid en presskonferens.

Den försämrade återhämtningen beror på både direkta och indirekta orsaker. Hormonproduktionen påverkas så att produktionen av testosteron och andra tillväxthormoner minskar. I ett försök kunde man visa att testosteronhalten minskade med 25 procent.

– Ju mer man dricker desto större sänkning. Fortsätter man att dricka även nästa dag så adderas den effekten. Dricker man flera dagar i rad så kan det handla om

75 procents minskning säger han.

Han påpekar att även indirekta effekter, som att man sover sämre när man har druckit, kan påverka återhämtningen.

På uppdrag av IQ och Riksidrottsförbundet har Mikael Mattson och Örjan Ekblom, även han lektor på GIH, tillsammans med forskningsassistenten Olof Unogård, gått igenom en stor mängd forskningsartiklar. De kan konstatera att hur alkohol påverkar träningen är olika från idrott till idrott och person till person.

Forskarna drar slutsatsen att alkohol är mest negativt för förmågor som precision, reaktion, koordination och koncentration. Ju mer komplexa uppgifter desto större försämring.

Förutom att påverka resultatet i precisionssporter medför detta att skaderisken ökar. Man hinner inte reagera och värja sig tillräckligt

snabbt när något håller på att ske. Reaktionstiden påverkas omgående och gör det så länge det finns alkohol kvar i kroppen.

Styrkan påverkas inte, inte heller den maximala syreupptagningsförmågan. Det gör däremot uthålligheten. Även efter att ha druckit låga doser alkohol orkade cyklisterna betydligt mindre under en timmes cykling än innan de drack. Även om de individuella skillnaderna var stora.

Att det kan vara så även om styrka och syreupptagningsförmåga inte påverkas förklarar forskarna med att andra system påverkas, som att cirkulationen försämras och att vätskebalansen påverkas.

Inga undersökningar som forskarna hittat tyder på att de som idrottar dricker mindre än andra. Bland idrottande collegeungdomar i USA verkar det snarare vara tvärtom – de dricker mer än sina icke idrottande kamrater. I Sverige dricker idrottande ungdomar lika mycket (eller lite) som andra, enligt forskarna.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Du följer väl oss på webben också?

Vi publicerar nyheter varje dag på www.accentmagasin.se. Längst ner på webbplatsen kan du också prenumerera på vårt [nyhetsbrev](#) om du hellre vill hålla dig uppdaterad den vägen.

Du hittar oss också på
Facebook (facebook.com/accentmagasin)
och Twitter (twitter.com/accentmag)

accent

Monica Bergmark:

”Det är oseriöst att dricka på jobbet”

På 1980-talet blev Monica Bergmark Sveriges första kvinnliga dj. I år firar hon 30 år i branschen – nykter i en värld där mycket kretsar kring alkohol och narkotika.

TEXT JENNIE AQUILONIUS FOTO JONAS ERIKSSON

I hallen hänger en stor, graffitiinspirerad målning som föreställer Monica Bergmark. Hon kikar kaxigt fram bakom gulfärgade solglasögon, iklädd silvrig jacka, det långa blonda håret utslaget. Den ena sonen har målat.

– Jag brukar le och se glad ut på bild men Fabian ville att jag skulle vara allvarlig. Det är väl något konstnärligt, säger Monica på sin varma norrländska.

Lugn musik strömmar från de stora högtalarna i vardagsrummet. Monica har köpt dem begagnade från Sveriges radio, där hon jobbar som ljudtekniker, och vitlackerat dem hos en bilverkstad.

På bordet står hembakade bullar och ett örtte som Monica blandat själv av pepparmynta och kamomill. Det är en del i hennes hälsosamma livsstil, att alltid veta vad hon får i sig. Ekologiska frukter och grönsaker så långt det går. Inget halvfabrikat. Yoga och meditation.

I nöjesbranschen, där hon verkat som dj i 30 år, är det något annat som gäller. En värld av alkohol och droger. Långt borta från de egna sundhetsidealen.

Monica vänder sig mot att det är accep-

”Nu känner jag inget behov av att försvara mig.”

MONICA BERGMARK

terat att djs dricker på jobbet. Det är vanligt att folk spelar för en låg lön och fri bar. Att djs står i båset med en öl är ingen ovanlig syn, och ibland blir de packade.

– Det är oseriöst. På vilken annan arbetsplats är det okej att dricka på arbetstid? Kanske handlar det om att vi befinner oss på en nöjesplats på kvällstid där alkoholen är tillgänglig. På ett vanligt kontor finns det ju ingen bar där folk kan köpa drinkar.

Att vissa tar emot alkohol som betalning försämrar arbetsvillkoren i branschen, menar hon. Det blir svårare att få en bra lön. Men själv Monica har varit med länge, har numer även ett annat jobb och behöver inte ta en spelning till vilket pris som helst.

Hon upplever att hennes nykterhet

genom åren mötts av en större acceptans på krogar och bland dj-kollegor än privat. Frågan om hon vill ha något att dricka dyker alltid upp, men nykterheten blir inte en diskussion på samma sätt som i privata sammanhang. Där ska den alltid utredas, särskilt av nya bekantskaper.

– När jag var yngre förklarade jag ofta. Nu känner jag inget behov av att försvara mig utan brukar svara med frågan ”men varför dricker du?” Då orkar de inte fortsätta.

Även de som har känt henne länge kan glömma. Som när systemen och svågern kom med en flaska vin till den senaste födelsedagsfesten.

– Jag tar inte illa upp, men skulle inte själv ge vin till en nykterist. Det känns också lite tråkigt att de köpt ett fint vin och så håller jag det i köttfärsåsen.

En lördagsmorgon bläddrar en 12-årig Monica igenom Västerbottens-Kuriren och fastnar för en annons för en dj-anläggning.

– Jag hade inte tänkt tanken att bli dj men annonsen gav mig känslan att det här är min grej. Men lika snabbt kom insikten att det inte gick, jag var ju tjej. Jag glömde snabbt annonsen och ägnade all energi åt hästar i stället.

Fyra år senare tar Monica jobb i garderoben på stans största uteställe Universum. Det finns en anledning: på rasterna får hon springa upp på dansgolvet. Laddad med sina egna favoritskivor tjarar 16-åringen på dj-killarna – för det är alltid killar – att spela dem. Till slut ringer hon upp chefen för stället och får en egen speltid nästa kväll. De gamla klasskompisarna förundras över att blyga Monica står däruppe på scenen och pratar i micken. Men alla tar det inte lika bra, vissa gäster kommer fram frågar ”var är

han som spelar är någonstans”.

– Men chefen Sven Lindahl stod bakom och försvarade mig. Om någon kille mop-sade sig åkte han ut. Det byggde upp min självkänsla.

I högstadiet sågs det som fränt att dricka alkohol, och hasch hade precis kommit till Umeå. Alla skulle testa.

– Jag var för feg och inte alls intresse-

"Jag är blåögd. Dels tror jag inte att folk håller på och dels ser jag det inte."

MONICA BERGMARK

rad. Höll på med hästar och var nöjd med det. Till slut ljög jag och sa att jag hade provat, då slutade alla tjata.

Beslutet att låta alkoholen vara tar Monica som 16-åring. Det är nyårsafton och Umeåkvällen är kall. Termometern sjunker ner mot minus 30. När hon kommer till festen är klasskompisarna berusade och vill suppa ner henne. Till middagen

"Här blir jag ett med musiken och glömmer tid och rum."

MONICA BERGMARK

Stämningen är hög där Monika dj:ar.

serveras körsbärsvin i stora glas tillsammans med lakritsshots.

– Det var ingen som direkt tvingade mig men de skämtade om att "om du inte tar den här snapsen slänger vi ut dig i snödrivan". Det fanns en press jag inte kunde stå emot.

Alkoholerna får Monica att må så dåligt att kompisarna får turas om att valla runt henne på promenader i decembarkylan. Klockan elva ringer hon gråtande sin mamma och ber att få komma hem.

– Jag mådde fruktansvärt dåligt och tänkte att jag aldrig skulle dricka igen.

Och så har det blivit, av flera anledningar. Monica vill ha kontroll, koll på läget och kunna stå för sina handlingar. Hon gillar inte heller att må illa och känner sig inte särskilt attraherad av alkoholruset.

1985 väntar storstaden och jobb på Stockholms innekörogar. Monica följer sin längtan efter att utvecklas ljudtekniskt och få jobba med sina dj-förebilder. Här

förekommer det mycket droger men det är inget som 20-åringen märker av. Det viktiga är att få spela musik.

– Jag är blåögd. Dels tror jag inte att folk håller på och dels ser jag det inte. Nu på senare år har jag lärt mig hur marijuana luktar och kan se skillnad på om någon är drogpåverkad eller full. Men på 1980-talet hade jag ingen koll. Det är efteråt som folk har berättat hur mycket som pågick.

Om droger vid den här tiden är vanliga i storstan blir folk mer berusade på spelningar ute i landet.

– Det är stor skillnad när jag spelar i Umeå nu jämfört med 1980-talet. Folk dricker fortfarande men blir inte fulla på samma sätt. Eller så gör de andra saker som märks mindre.

Fakta. Monica Bergmark

Ålder: 51.

Bor: Lidingö.

Familj: Sönerna Fabian, 21, och Rasmus, 23.

Gör: Jobbar som dj, producent och ljudtekniker.

Äter helst: Hemlagad husmanskost. Gärna älgstek med mandelpotatis och mamas gelé.

Tränar: Yoga, pilates, hiphop-dans, meditation, ridning, skidåkning och promenader.

Motto: "Att ge är finare än att få."

Tekniken har utvecklats en hel del sedan tiden på Universum. Monica behöver inte släpa med sig tunga väskor med vinylskivor och det finns mycket nytt att lära sig. Yrket har blivit tillgängligt för fler.

– Det finns fler kategorier. Förut var en dj synonymt med genuint intresse och kunnsighet i yrket. I dag kan alla ladda ner musik och spela från ett gratisprogram eller Spotify. Klubbar marknadsför sig också genom att säga att en kändis "är dj" hos dem.

Monica är fortfarande svuren till funk och soul, men har sökt sig mer mot hiphop och r'n'b, och utvecklats genom utflykter till bland annat house. På senare tid har det dock blivit mycket låtar från 1970- och 80-talet.

– Det kan vara svårt att mixa äldre musik eftersom den inte har gått igenom en sequencer, alltså att låten varierar i hastighet. Takten är olika beroende på var i låten du mäter. Ska du mixa ihop två sådana låtar svajar det. Det krävs ett särskilt sätt att mixa som de flesta inte fixar, och det är jag bra på.

Sin egen hemmastudio har Monica i köket. På en bänk under några skåp står en dator, en keyboard och en liten maskin som används för att lägga på olika ljud, som bland annat trummor.

– Här blir jag ett med musiken och glömmer tid och rum. Det är extremt roligt. ■

Janne och Hannu

ETT HUS FULLT AV MÖJLIGHETER

Socialt företagande växer inom IOGT-NTO. Ett exempel är Möjligheternas Hus i Stockholm, där människor får **en chans att komma tillbaka** i arbete.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO JONAS ERIKSSON

Som alltid på torsdagar är det stort tryck utanför Möjligheterna Hus i Skarpnäck söder om Stockholm. Kön ringlar sig lång av fyndsugna second hand-shoppare, handlare och mindre bemedlade som kommer hit eftersom det är billigt. Second hand-butiken, som är öppen torsdagar, fredagar och lördagar, ger inte bara kunderna möjligheter till prisvärda lopisfynd, utan ger framför allt dem som jobbar här en möjlighet till ett bättre liv.

Här arbetar tre heltidsanställda och ett trettiotal personer med lönebidrag eller osa (skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare). Samtliga står långt ifrån arbetsmarknaden av olika anledningar – det kan handla om missbruk eller långvarig arbetslöshet – och får här en möjlighet att ta ett steg närmare ett riktigt arbete. Stockholms stad är beställare och betalar för dem som skickas ut i arbetsträning. Möjligheternas Hus är anordnare, vilket

Kring lunchtid är det trångt vid kassan.

"Vi vill att de ska fylla en funktion och ha saker att göra när de är här."

JANE HENRIKSSON

innebär att de kan ställa vissa krav på vem som får jobba i verksamheten.

– Vi får förslag från Stockholm stad och sedan gör jag en bedömning om personen passar hos oss. Vi vill att de ska fylla en funktion och ha saker att göra när de är här, annars är det meningslöst. Tanken är att de ska få chansen att växa och mogna. Detta är inte förvaring, säger Jane Henriksson, verksamhetsansvarig.

Hon berättar att ungefär 60 medarbetare kommer och går under ett år. Några

Hannu Sirén kan allt om teknik.

är här ett par månader på arbetsträning, andra längre tid. De som har en osa-anställning är på plats på heltid, medan de som arbetstränar har mer flexibla tider. Men det gemensamma fikat klockan 10 är alla med på. Tanken är inte att jobbet ska leda till anställning, utan ska vara en språngbräda och ett sätt att komma in i

rutiner, ta ansvar, komma i tid och utföra ett arbete. På så vis får fler personer i utanförskap chansen. Att ha en särskild talang eller intresse är ingen nackdel, även om det är högt i tak och alla tillåts prestera utifrån förmåga och dagsform.

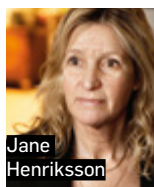
– Just nu har vi en ung kille här som är duktig på att reparera cyklar. Tidigare

Dagmar Elleby har hittat linnedukar som är som nya.

"Det är jättekul att jobba här, jag stortrivs med arbetskompisarna, stämningen och alla möten med kunder."

HÅKAN

Jane Henriksson

hade vi folk som var litteraturintresserade och gjorde underverk på vår bokavdelning. Vi har en man, Hannu, som är skicklig på finmekanik, som gamla ur och kameror. Tyvärr går han i pension nu. Verksamheten blir vad den blir utifrån dem som för tillfället är här, och det är väl det som är charmen, säger Jane Henriksson med ett leende.

Hennes jobb handlar inte bara om att organisera, administrera och se till att all logistik fungerar, utan också om att vara ett slags "mamma" och mentor åt dem som arbetar i verksamheten. Det är ofta så och så med att komma i tid. Många behöver stöd och uppmuntran. Det händer också att folk kommer hit påverkade.

Då skickas de hem, men får chansen att komma tillbaka efter ett par dagar.

Möjligheternas Hus har funnits i Skarpnäck i tre år. Dessförinnan huserade man i söderförorten Farsta. Anledningen till att Möjligheternas Hus en gång startade var

Fakta. Möjligheternas hus

Möjligheternas Hus är en ideell förening som ägs av IOGT-NTO:s Stockholmsdistrikt. Verksamheten har funnits i 11 år och syftar till att erbjuda **meningsfull arbets-
träning** till människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Omsättningen är cirka 2,5 miljoner kronor och innefattar hyra till IOGT-NTO, transportbilar, verktyg och annat nödvändigt. Eventuellt överskott går tillbaka till verksamheten.

att Stockholmsdistriktet bedömde att det fanns ett behov av att vara mer synligt i Stockholm.

– Vi hade IOGT-NTO-gården på då Klara Södra kyrkogata, men behövde fler "flaggor", och tog chansen att starta ett arbets-
träningscenter när lokalen i Farsta blev ledig. Huvudsyftet var alltså att starta en arbetsplats, som i detta fall blev en second hand-verksamhet. Det drivs som ett socialt företag, säger Kjell-Ove Oscarsson, ledamot i förbundsstyrelsen och ordförande i kommittén för Möjligheternas Hus.

De nuvarande lokalerna är på 1500 kvadrat och rymmer avdelningar med kläder, textilier, husgeråd, elektronik, böcker, möbler och mycket annat. Varje torsdag är det i stort sett nya prylar som har kommit in under veckan. Två skåpbilar åker flera turer per dag och hämtar saker som folk

vill bli av med. På måndagar är det leverans till kunder och på onsdagar körs skräp och svårsålda saker till soptippen.

Att trivseln är hög råder det ingen tvekan om. Många önskar sig tillbaka, gång på gång. Håkan, som har ett missbruk med sig i bagaget, har fått arbetsträningen att övergå i en osa-anställning.

– Det är jättekul att jobba här, jag stortrivs med arbetskompisarna, stämningen och alla möten med kunder. Det är väldigt speciellt att jobba med gamla prylar. Mycket nostalgi, säger Håkan och berättar att han har möblerat sitt eget hem med billiga loppisfynd från Möjligheternas hus. För när möbler och andra varor

inte blir sålda inom några dagar får de som jobbar här rejäl rabatt.

De får även andra "bonusar". Som 500 kronor i matchcheckar på födelsedagen. Överskottet från verksamheten går till gemensamma utflykter, en trevlig middag ute eller något annat skoj.

– Vi driver inte detta för att tjäna pengar i första hand, utan för att ge människor möjlighet till personlig utveckling och ett socialt sammanhang. Det uppskattas, inte bara av dem som arbetar här utan också av våra kunder, som ser ett mervärde av att handla hos oss. Eftersom vi inte drivs av profithunger kan vi hålla ganska låga priser, utan att för den skull vara alltför billiga. Vi kollar av marknaden och sätter våra priser utifrån det, säger Jane Henriksson. ■

"Vi driver inte detta för att tjäna pengar i första hand, utan för att ge människor möjlighet till personlig utveckling"

JANE HENRIKSSON

Kurt Franzén har hittat en fin docka till sitt barnbarn.

BITCOIN

POPULÄRT I DROGHADELN

Den elektroniska valutan **bitcoin** blir allt mer populär för att köpa **narkotika** på nätet. I sex narkotikabrottsmål under 2013 har just bitcoin varit en bärande del av i undersökningen, och kopplingen mellan bitcoin och droghandel på nätet kan vara tätare än man tidigare trott.

TEXT **LARS KAJES** ILLUSTRATION **ERIK NYLUND**

I december 2013 dömdes fyra män från Haparanda för narkotikabrott. Alla fyra hade köpt droger genom nätdroghandeln Silk Road och fallet är ett av sex fall i Sverige under 2013 där den elektroniska valutan bitcoin har varit en bärande del i utredningen, men enligt Lindha Strömberg, kammaråklagare i Luleå, var det en ren slump att de upptäcktes.

– Hade inte tullen på Arlanda beslagtagit ett av paketen hade vi troligtvis inte fattat några misstankar alls, säger hon.

Männen hade köpt droger via den numera välkända nätdroghandeln Silk Road och betalat dem med bitcoin, det enda betalmedel som accepteras på sidan och det är ingen slump. Valutan är designad för att vara i praktiken omöjlig att spåra, men hur fungerar den egentligen?

Historien bakom bitcoin är i sig höljt i dunkel. Första gången någon ens får höra talas om bitcoin är i slutet av oktober 2008 när ett mystiskt dokument, undertecknat en Satoshi Nakamoto, publiceras

på nätet. I dokumentet framgår att det framförallt finns två mål med skapandet av bitcoin. Dels att alla transaktioner ska ske anonymt utan några mellanhänder, dels att valutan inte ska vara knuten till, eller präglas av någon centralbank.

Än i dag vet ingen vem eller vilka som egentligen ligger bakom namnet Satoshi Nakamoto, men numera är det ingen tvekan om att upphovsmännen lyckades uppfylla sina två främsta mål när valutan väl lanserades i början av januari 2009. Enkelt uttryckt skulle man kunna beskriva bitcoin som den elektroniska motsvarigheten till handel med kontanter, men där man kan genomföra transaktioner

över hela världen på ett ögonblick utan att behöva träffa sin motpart.

Rent tekniskt sker det genom att alla transaktioner krypteras. Det innebär i praktiken att det inte går att skilja på bitcointransaktioner och vilken annan slumpmässig nättrafik som helst. För att kunna veta vem som skickar pengar till någon annan räcker det alltså inte med att övervaka nättrafiken från en specifik dator. Antingen måste man ha krypteringsnyckeln för de specifika transaktionerna eller så måste man i princip titta över axeln på personen som gör transaktionen för att få reda på att den sker. Dessutom är det väldigt enkelt för

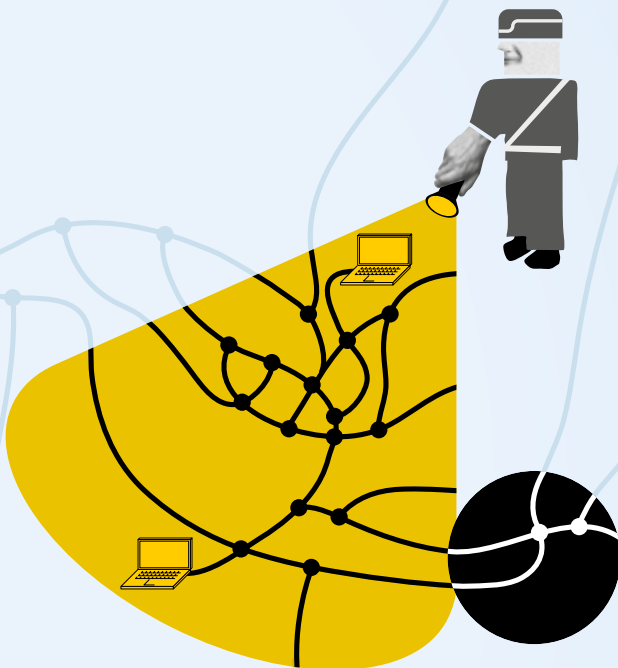
"Valutan är designad för att vara i praktiken omöjlig att spåra."

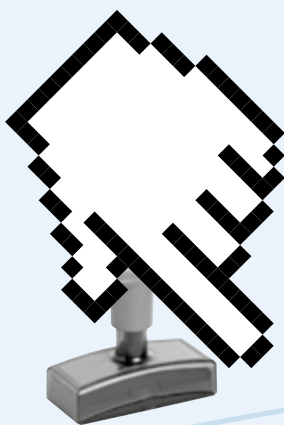
1 Den som vill sälja droger på nätet kopplar upp sig mot ett så kallat darknet, ett gömt nätverk som kräver speciell mjukvara och där all nättrafik sker anonymt och krypterat. Där lägger langaren upp annonser på sidor som Silk Road.

2 En köpare kopplar upp sig mot samma darknet som säljaren och kan på så sätt hitta annonsen. Eftersom både säljare och köpare är uppkopplade på samma darknet blir det i praktiken omöjligt att spåra till exempel ip-nummer till specifika personer.

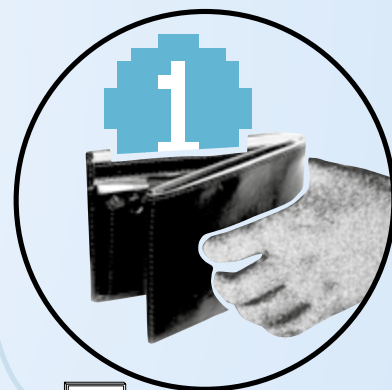

3 Säljaren och köparen kommer överens och säljaren delar adressen till sin Bitcoinplånbok med köparen. Eftersom alla transaktioner är offentliga har säljaren även möjlighet att först se om köparen faktiskt kan betala för varorna.

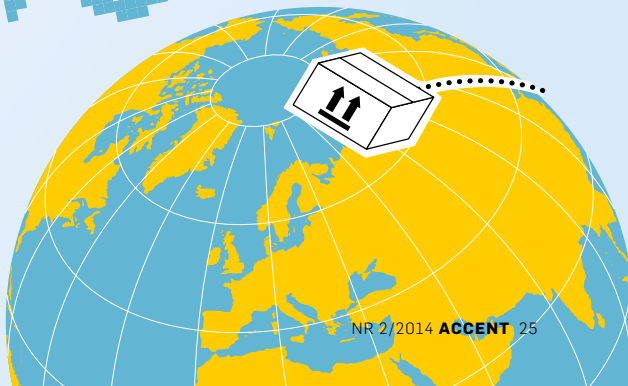

4 Transaktionen genomförs och säljaren kan se att den fått betalt bara sekunder efter att den skickats, men den behöver även verifieras för att bli en giltig transaktion. Det görs av ett stort antal användare som ställt in sina datorer på att verifiera transaktioner, så kallade miners.

5 Verifieringen sker genom att datorerna försöker lösa ett komplicerat matematiskt problem som skapats i samband med transaktionen. Det är slumpen som avgör vilken av alla miners som löser problemet. Verifieringen tar ungefär tio minuter.

6 När verifieringen väl är klar kan säljaren vara säker på att betalningen genomförts och därmed skicka varorna. Köparens adress delas inom det gömda nätverket för att undvika att åka fast.

en bitcoinanvändare att även kryptera den egna plånboken, som i själva verket består av en fil på datorn, och på det sättet göra det omöjligt att se den utan ett lösenord. Något som Lindha Strömberg fått erfara.

– Enda anledningen till att vi fick reda på omfattningen av droghandeln dessa personer gjort sig skyldiga till var att en av dem erkände och gav oss lösenordet till sina bitcoinplånböcker, säger hon.

I början av oktober grep den amerikanska polismyndigheten FBI vad man tror är personen bakom internetnamnet Dread Pirate Roberts (DPR), vilken man misstänker drev droghandelssidan Silk Road. Anledningen till att FBI lyckades spåra upp personen var inte att de spårade bitcointransaktioner utan vanligt, klassiskt detektivarbete. FBI lyckades koppla ihop ett annat internetnamn med DPR och kom fram till att det var en och samma person. DPR hade helt enkelt slarvat med sina egna säkerhetsrutiner när han skrev på forum på nätet.

I samband med gripandet kom FBI även över en stor summa bitcoins på mannens dator. Trots att flera personer greps i december finns Silk Road fortfarande kvar, men tack vare det första tillslaget har två israeliska matematiker, Dorit Ron och Adi Shamir, lyckats visa att relationen mellan bitcoin och Silk Road är tätare än man tidigare trott.

Många har tidigare misstänkt att det finns en koppling mellan Silk Road och skaparna bakom bitcoin, men några konkreta bevis finns inte. Dorit Ron och Adi Shamir har, med hjälp av uppgifter från FBI, spårat transaktioner från bitcoinplånboken som FBI kom över i det första gripandet, bakåt i tiden (se faktaruta). Dels upptäckte de att den summa som FBI kommit över i själva verket bara var en bråkdel av de totala bitcointillgångar mannen besitter, men de upptäckte även att en anmärkningsvärt stor transaktion hade genomförts mellan den beslagtagna plånboken och en annan plånbok i mars förra året.

”Det kan antingen representera storskalig aktivitet på Silk Road eller någon

"Det var en ren slump att vi fattade misstankar."

LINDHA STRÖMBERG

typ av investering eller samarbete mellan parterna, men det är endast spekulationer” skriver Dorit Ron och Adi Shamir om sina upptäckter.

Vad som gör den andra plånboken intressant är att den skapades endast en vecka efter att bitcoin först lanserades i januari 2009. En tidpunkt när ytterst få ens hade hört talas om bitcoin. De bägge matematikerna upptäckte även att den mystiska plånboken hade lyckats samla ihop mer än 77 tusen bitcoins på bara några dagar, huvudsakligen genom att verifiera transaktioner (se faktaruta).

Den allmänna uppfattningen bland bitcoinanvändare är att den mystiske grundaren Satoshi Nakamoto stod för huvuddelen av transaktionsverifieringarna till en början och lyckades samla på sig omkring en miljon bitcoins innan någon annan började verifiera i stor

skala. Dorit Ron och Ami Shamir misstänker att den mystiska plånboken som skickat bitcoins till DPR i själva verket tillhör grundaren, men det stannar vid endast spekulativa misstankar.

Problemet är inte att det är svårt att spåra transaktioner i sig, det går att se alla bitcointransaktioner öppet på nätet. Det svåra är att koppla ihop en person med en bitcoinadress. För det krävs stora spänningsresurser och en del tur. Ett tydligt exempel är de fyra som dömdes i Haparanda i december.

– Det var en ren slump att vi fattade misstankar mot dem. Tullen beslagtogs ett paket på Arlanda och vi började spana på en brevlåda som vi sedan kunde se att en av de dömda tittade i. Vi kunde sen se att han hade köpt bitcoin med hjälp av kontoutdrag, men hade han inte erkänt hade vi aldrig kunnat se vad han använt dem till, säger Lindha Strömberg. ■

Faktaruta. Så fungerar bitcoin

Bitcoin är en helt elektronisk valuta

som inte är knuten till någon centralbank. Ingen juridisk instans har makt över bitcoin, men valutan följer trots det en uppsättningsregler. Skillnaden är att dessa regler är inprogrammerade i mjukvaran. Det är till exempel förutbestämt i koden att det maximala antalet bitcoins som kan skapas är 21 miljoner.

Man kan dela in bitcoinanvändare i två kategorier: **dels användare, som endast köper och säljer med bitcoin, dels de som verifierar transaktionerna**, så kallade miners.

Varje transaktion som görs inom bitcoinnätverket måste verifieras med hjälp av miners. Verifieringarna sker genom att de

löser matematiska problem som skapas när en transaktion genomförs. Eftersom flera olika miners försöker lösa samma problem är det slumpen som avgör vem som till slut löser det och därmed verifierar transaktionen.

En miner som lyckas verifiera en transaktion belönas med nya bitcoins. Det är alltså genom miners som bitcoins skapas.

Alla transaktioner som görs inom bitcoinnätverket är offentliga och går att se i den så kallade blockkedjan (block chain). Där kan man se vilka adresser som är inblandade i specifika transaktioner, hur många bitcoin transaktionen gäller, samt datum och tidpunkt. Däremot kan man inte se namnen på personerna bakom adresserna.

GEMENSKAP, VÄRME OCH PERSONLIGA UTMANINGAR

– det bjuder Socialt forum på den 2–4 maj!

DET FINNS NÅGOT för oss alla. För dig som deltagit flera gånger, för dig som hörde talas om IOGT-NTO i går och för dig som länge varit nyfiken på Socialt forum.

HELGEN ÄR FYLLED av aktiviteter och äventyr. Du kommer att ha möjlighet att rida, testa yoga, Friskis & Svettis-pass, knytkonferens, flugbindning, kanotpaddling och mycket mer.

FÖR DE VUXNA finns det seminarier som bland annat rör ledarskap, att starta nya verksamheter i IOGT-NTO, lokal påverkan om alkoholskatten, hur vi når barn i missbruksmiljö, hur man slutar röka, att finna fördelar i sin ADHD-diagnos, en kunskapsöversikt vad IOGT-NTO står för samt hur man ekonomiserar sin förening.

UNDER KVÄLLARNA BLIR det musikquiz, Drogrvägrarnas kulturfestival, mingelbingo och lägerbål.

TA GÄRNA MED hela familjen. Är du 13-18 år har du chans att få uppleva allt roligt som UNF kan erbjuda. För dig som är äldre än 5 år har Junis dagläger. Är du under 5 år får du följa med på de aktiviteter som dina föräldrar väljer.

 Det kostar 1 000 kr för vuxna, 500 kr för ungdomar (13-18 år) och 100 kr för barn (5-12 år). Varje familj betalar som mest 2 500 kr. Pris inkl mat, logi i dubbelrum och resa med billigaste färdssätt. Enkelrumstillägg 450 kr. Plats Herrfallets kurs- och konferensanläggning utanför Arboga.

 Anmäl dig på www.iogt.se eller ring **08-672 60 05**, senast **11 april**.

Vi syns på Herrfallet!

ALKOHOLPOLITIK – VAD FUNKAR?

Vi vet att alkoholen ställer till stor skada – men vilka alkoholpolitiska instrument är det egentligen som funkar för att **få ned alkoholskadorna**? Accent har gått igenom forskningen.

TEXT EVA EKEROTH ILLUSTRATION MAGNUS FREDRIKSEN/TOBIAS BERVING

REKLAMFÖRBUD

Alkohol är den i särklass vanligaste drogen i Sverige. Omkring 90 procent av den vuxna befolkningen dricker. Det är välkänt att detta för med sig både skador på individer och stora kostnader för samhället. I syfte att begränsa skadornas omfattning används olika alkoholpolitiska åtgärder, mer eller mindre effektiva.

I Sverige har vi höga skatter på alkohol, monopol på detaljhandeln med alla drycker starkare än folköl, åldersgränser, begränsade öppettider, reklamrestriktioner och kontrollerad alkoholservering på restauranger, barer och pubar. Dessutom satsas en del pengar på kampanjer och informationsmaterial.

Men vad är det då som fungerar? Accent har frågat en av världens främsta experter, Thomas Babor, professor vid avdelningen för samhällsmedicin och hälsovård på UConn Health Center i Connecticut, USA.

– Gemensamt för de som fungerar är att de på något vis kontrollerar tillgängligheten och minskar tendensen att alkohol blir en självklar del av människors vardag.

Tillgängligheten, menar Thomas Babor, kan delas i tre delar: fysisk, ekonomisk och social.

Den *fysiska tillgängligheten* kan begränsas genom öppettider, antal försäljningsställen och åldersgränser. Den *ekonomiska* begränsas av höga skatter och minimipriser. Den *sociala tillgängligheten* kan man till viss del kontrollera genom att motverka de budskap som säger att det är kul att

vara full och betonar alkoholens fördelar. Reklamrestriktioner är ett sätt att motverka sådana budskap.

Sedan finns det andra åtgärder som var för sig inte har någon större effekt, men som kan ha betydelse om de kombineras med andra. Dit hör sådant som kontroll av förares nykterhet, kontroll av att serveringspersonalen på krogar och barer följer de serveringsregler som gäller, liksom åtgärder som syftar till att förändra attityder.

– Ju fler åtgärder man sätter in samti-

"Ju fler åtgärder man sätter in samtidigt, desto större blir effekten."

SKATTER

TILLGÅNG

digt, desto större blir effekten.

Är det viktigast att minska tillgången eller minska efterfrågan?

– Man måste jobba med både och. Tillgångsbegränsande åtgärder kan sättas in snabbt och ge omedelbara effekter, men om inte attityderna ändras kommer folk snart att hitta alternativa vägar att skaffa alkohol.

Att ändra attityder är inte så lätt, men man kan tänka omvänt, menar Babor: Hur får unga en bild av alkohol som något positivt och berusning som något eftertraktat? Delvis handlar det om massiv marknadsföring där sociala medier används alltmer av de multinationella företagen.

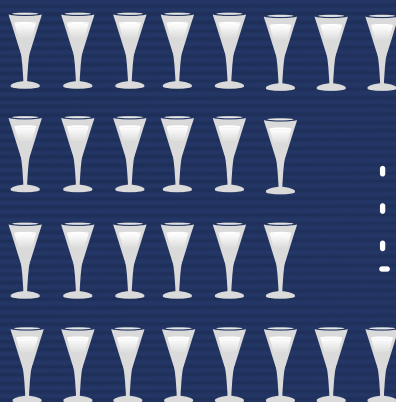
– På sociala medier idag framställs till och med alkoholförgiftning, när folk tävlar om att dricka snabbast eller mest som

något positivt. Då får vi rikta in oss på det. Om vi kunde begränsa möjligheterna till marknadsföring där skulle mycket vara vunnet.

Thomas Babor och hans kollegor har i sin forskning visat att det är svårt att ändra folks beteende genom kampanjer. De kan ha viss effekt för enklare riskbudskap: "Sätt på dig bilbältet så dör du inte i trafiken".

– Mängden exponering vi kan bidra med är så liten i jämförelse med budskapet att alkohol är bra. Kampanjer kan dock ha viss effekt för att förstärka en annan åtgärd eller skapa acceptans för den, men då måste de kombineras med utbildning och reklamrestriktioner.

Varningsetiketter och skolinformation kan bidra till att höja kunskapsnivån, men är inte särskilt effektivt för att ändra

STÖRST EFFEKT HAR ÅTGÄRDER FRÖ ALLA

Det kallas för **preventionsparadox-en**. Häng med nu: Trots att omkring tio procent av befolkningen dricker ungefär hälften av alkoholen – och att de på grund av sin höga konsumtion drar på sig stora skador – har det visat sig att **det är mer lönsamt att förebygga alkoholskador** i den stora gruppen måttligetskonsumenter. Anledningen är att de är så många fler att de, trots sin betydligt lägre konsumtion, står för en större del av skadorna totalt.

VAD ÄR TOTAL-KONSUMPTIONSMODELLEN?

Teorin lanserades på 1950-talet av fransmannen Sully Ledermann och går ut på att ju mer alkohol som konsumeras i ett samhälle desto fler blir högkonsumenter och desto större blir skadorna. **Det nya, och kontroversiella**, i teorin var att Ledermann inte gjorde någon skillnad på måttligetskonsumenter och "alkoholister". Detta förde också med sig, främst i de nordiska länderna, en alkoholpolitik som riktade in sig på att just sänka den totala konsumtionen. Dittills hade den rådande uppfattningen varit att det bästa sättet var att rikta in åtgärderna bara på de som drack för mycket.

beteenden, menar Thomas Babor.

– Men även det kan bidra till att bygga upp stödet för restriktioner, säger han.

Vad kan IOGT-NTO göra?

– IOGT-NTO är effektivt genom sitt nätverksbyggande för kontrollåtgärder. IOGT-NTO är välkänt och respekterat. Genom att gå samman med andra blir man stark och kan påverka politiken. Det man borde satsa på är att arbeta närmare forskningen. Där kan IOGT-NTO bidra till att föra ut viktig kunskap. Och så borde man satsa på att påverka handelspolitiken inom EU. Frihandelsavtalet förhindrar medlemsländerna att besluta om en rad kontrollåtgärder.

Thomas Babor har ett fint minne från Arusha, en stad i Tanzania.

– Jag deltog i ett möte anordnat av IOGT-NTO med folk från Östafrika.

Spontant började deltagarna tala om att de borde starta ett samarbete i regionen. Ur den diskussionen kom East Africa Policy Alliance som har varit väldigt viktig för den alkoholpolitiska diskussionen i Kenya, Tanzania och Uganda. Det visar att IOGT-NTO kan vara en viktig aktör för att arbeta mot industrin och för folkhälsan. ■

"IOGT-NTO kan vara en viktig aktör för att arbeta för folkhälsan."

Fakta. Thomas Babor

Thomas Babor är professor vid avdelningen för samhällsmedicin och hälsovärd på UConn Health Center i Connecticut, USA. Han har forskat på effekterna av alkohol och andra droger sedan mitten av 1970-talet. Tillsammans med 14 andra forskare från hela världen skrev han boken **"Alcohol – no ordinary commodity"** år 2003. Boken gavs även ut på svenska med titeln **"Alkohol – ingen vanlig handelsvara"**. I boken går de 15 forskarna igenom i princip all tillgänglig forskning från de senaste åren och visar vilka åtgärder som har effekt på alkoholskadorna och vilka som inte har det. År 2010 kom en reviderad upplaga, den finns dock inte översatt till svenska.

PRISET ALLRA VIKTIGAST

Ett av de mest effektiva

sätten att begränsa tillgången på en vara är priset. Höjs priset sjunker försäljningen. Hur

mycket beror på vilken typ av vara det är. Varor som vi inte kan klara oss utan är mindre priskänsliga än sådant vi inte nödvändigtvis behöver. Förhållandet mellan prisförändringar och konsumtionsförändringar kallas priselasticitet.

För alkohol anses priselasticiteten vara -1. Det betyder att om priset höjs en procent så sjunker försäljningen med lika mycket.

Eftersom det finns ett så tydligt samband mellan priset och hur mycket folk dricker blir alkoholskatten det främsta alkoholpolitiska instrumentet. Skatten har också använts för att styra konsumtionen mot alkoholsvaga drycker.

När skatterna höjs och priset ökar finns alltid en risk att konsumenterna väljer att skaffa alkohol på annat sätt, till exempel genom att handla när man är utomlands, bränna hemma eller köpa insmugglad alkohol. Det är ett argument mot skatteökningar som ofta anförs av alkoholindustrin.

Såväl erfarenhet som forskning visar dock att den försäljningsminskning som uppstår vid skattehöjning inte kompenseras fullt ut av till exempel smuggling.

Hur stor den oregistrerade konsumtionen är, är svårt att veta, men uppskattningar görs. År 2010 uppskattades att fem procent av alkoholkonsumtionen kom från illegala källor, enligt CAN:s rapport Drogutvecklingen i Sverige 2011. 13 procent var lagligt införd från utlandet. Siffror från undersökningar som Sorad genomfört visar att privatinförseln minskat stadigt sedan toppåret 2004.

Inte bara alkoholpriset påverkar den ekonomiska tillgängligheten. Även inkomsten spelar roll. Höginkomsttagare konsumerar mer än låginkomsttagare och i svåra tider sjunker konsumtionen. ■

ALKOHOLKULTUR OCH DRYCKESMÖNSTER SPELAR OCKSÅ ROLL

I mitten av 1980-talet lanserar den norske professorn Ole-Jørgen Skog en **kompletterande teori om kulturens betydelse** för individens alkoholkonsumtion. Den brukar kallas för totalkonsumtionsmodellen.

Han menar att i en kultur som är tillåtande till alkohol ökar konsumtionen och fler blir högkonsumenter. Till exempel

kan en person med stark ärftlig belastning med stor sannolikhet bli beroende av alkohol om andra i omgivningen dricker ofta och mycket, men löper låg risk i en helnykter omgivning.

Forskning visar också att **berusningsdrickande ger värre skadeverkningar** än "måttligt" drickande.

VAD SKULLE HÄNDA OM SYSTEMBOLAGET FÖRSVANN?

Systembolagets monopol på alkoholförsäljning bygger på att man vill begränsa det privata vinstintresset och tillgängligheten till alkohol i syfte att hålla nere alkoholkonsumtionen.

Thor Norström, professor i sociologi vid Stockholms universitet, har tillsammans med några forskarkollegor beräkningar på vad som skulle hända om Sverige tog bort Systembolagets monopol på alkoholförsäljning.

Forskarna har räknat på två scenarier; ett där alkohol får säljas i livsmedelsbutiker och ett annat där privat försäljning tillåts men bara i licensierade specialbutiker.

Uppskattningen som forskarna gör är att alkoholkonsumtionen i det första fallet skulle

öka med ungefär 37 procent, eller 3,1 liter per person, och år. Det skulle i sin tur leda till att ytterligare 2000 personer dör, 20 000 misshandlas, 6 600 kör berusade och 11,1 miljoner extra frånvarodagar från jobbet.

I det andra fallet blir ökningen inte fullt lika dramatisk, men ändå mycket stor. Här skulle konsumtionen och skadorna öka med knappt hälften jämfört med första scenariot. ■

"Alkoholkonsumtionen i det första fallet skulle öka med ungefär 37 procent."

Valvinst 2014

Inför valen 2014 bevakar Accent de alkoholpolitiska frågorna extra noga. Detta ger oss som läsare en extra möjlighet till samtal och fördjupning i viktiga teman. Samtalen sker med fördel i studiecirkelform. Upplägget är enkelt. Kontakta din NBV-konsulent och berätta att ni vill starta en studiecirkel. Läs artiklarna i Accent. Bjud samman några vänner, t ex från IOGT-NTO-föreningen, och komplettera gärna med några politiker för att diskutera alkoholpolitik inför valen 2014. En fin avslutning på träffarna vore förstås om ni kan ordna ett möte om alkoholpolitik i stort och smått.

Kontaktuppgifter till er NBV-avdelning, studiecirkeltips och mycket annat finns på nbv.se/valvinst. Om ni saknar tillgång till Internet kan ni ringa NBV 08-672 61 00 för att få information om närmaste NBV-avdelning.

Alkoholpolitik som fungerar

Artikeln på sidorna 28-31 här i Accent heter Alkoholpolitik som fungerar. Artikeln pekar på ett antal åtgärder som bidragit till att begränsa alkoholkonsumtionen och därmed skadorna. Diskutera i gruppen vilka åtgärder i lagstiftningen som skulle kunna skärpas och på så sätt bidra till en minskad konsumtion.

Totalkonsumtionen

Totalkonsumtionen har stor betydelse för hur skadeutvecklingen är i ett samhälle. Dricker man mycket alkohol så får man fler alkoholskador. Nu ifrågasätts totalkonsumtionsteorin av en del forskare och inte minst opinionsbildare med nära anknytning till alkoholbranschen. Man menar att om man i stället får den grupp som dricker mest alkohol att minska sin konsumtion så är det mer effektivt än att alla alkoholkonsumenter minskar sitt drickande.

Diskutera: Vilka argument tycker du talar för totalkonsumtionsteorin? Finns det länder med hög alkoholkonsumtion och låga alkoholskador?

Alkoholmonopolet

I Sverige finns ett alkoholmonopol, Systembolaget, som har ensamrätt på att sälja alkohol. Men det finns också laglig alkohol som säljs utanför Systembolagets ram.

Idén med monopol finns redovisade i artikeln, men finns det fler fördelar med att samhället äger ensamrätten att sälja alkohol?

Diskutera: Hur många systembutiker finns det i Sverige? Vilka andra lagliga kanaler finns det att sälja alkohol? Det finns också alkoholmonopol i andra länder. Leta reda på några länder där alkohol inte säljs fritt i den allmänna handeln.

Alkoholskatter

Alkoholskatter finns i någon form i de flesta länder. Skatterna används oftast till att stärka statens finanser rent allmänt, men det förekommer också att man ökar

alkoholskatter för förutbestämda ändamål. Inom EU finns särskilda regler för detta. Man kan lägga på en avgift, dock inte skatt, på en dryck som man vill minska konsumtionen av.

Alkoläsk var en mycket populär ungdomsdryck, och i såväl Frankrike som Tyskland lade man på en avgift för att minska dryckens popularitet bland unga. Den extra avgiften fick användas till forskning och förebyggande arbete mot alkoholmissbruk.

Diskutera: Vilka för- och nackdelar finns det med att ha skatter som är direkt öronmärkta för vissa ändamål? Kontrollera hos Systembolaget hur försäljningen av alkoläsk förändrats under den senaste tioårsperioden.

Utmaning till nästa gång

I år är det val till både EU-parlament, riksdag, landsting och kommuner. Det ger oss goda skäl att kontakta våra politiker och diskutera alkoholpolitiska frågor. Diskutera i gruppen om ni tillsammans kan anordna ett möte, stort eller litet, om alkoholpolitik i er kommun. Skriv ner vilka frågor ni vill ta upp!

Lästips

Aktuella nyheter: På Accents hemsida finns de senaste alkoholpolitiska nyheterna, www.accentmagasin.se.

Alkokoll, Sören Eriksson, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, NBV, 2013. Kontakta NBV för att få ett exemplar.

Hemsidestips: IOGT-NTO, CAN, Folkhälsomyndigheten, Systembolaget, IQ. Länkar finns på nbv.se/valvinst.

JET SET-FRUN VILL HJÄLPÅ MISSBRUKARE

Janique Svedberg levde ett hårt jetsetliv i New York, svårt beroende av alkohol och piller. **Ett sista rehab-besök blev hennes räddning.** Nu utbildar hon svenskar i att tänka nytt kring nykterhet.

TEXT **TINA FRENSTEDT** FOTO **VERONICA KINDBLAD**

En passionerad kärlekshistoria med Bruce Springsteens gitarrist fick Janique Svedberg att flytta till New York redan som 16-åring. Hennes uppväxt i Göteborg hade präglats av föräldrarnas bohemiska livsstil och mammans självmord.

– Det var fruktansvärt, jag var säker på att det var mitt fel att hon tagit livet av sig, det trodde jag länge. Jag var bara elva år och övertygad om att jag skulle hamna i fängelse.

Janique Svedbergs tonårstid blev vild med mycket festande. Hon utbildade sig till dansare och i New York kom hon så småningom med i det kända 90-talsbandet Kid Creole and the Coconuts.

Under de tio år som följde eskalerade festandet och missbruket.

– Alkohol fick mig på fall. Jag var så vansinnigt full, de fick ställa in shower på grund av mig ibland. Men alla bara skrattade åt det då.

När det var som värst var hon uppe i 60 tabletter av morfinpreparatet oxycontin. Tabletterna sköljde hon ner med vin.

Fakta. Sober companion

Fenomenet "Sober companion" startade med rockgruppen Aerosmith i USA för 20 år sedan. När de hade varit på rehab och skulle ut på turné behövdes det folk som kontrollerade att de höll sig nyktra. Personen klädde sig som gruppen så att de smälte in i crewet. Idag har många amerikanska företag anlitat "sober companions" som följer med på olika affärsresor i egen-skap av personlig assistent.

– När jag tog tabletterna var allt lugnt och stilla runt mig, jag var fast från första stund. Sedan vaknade jag av att hela lägenheten var nerspydd.

Idag har hon räknat ut att hon spenderade runt 2,3 miljoner kronor om året på sitt missbruk. Utåt försökte hon hålla skenet uppe och levde tillsammans med en gallerist. Hon designade kläder och i

"Några vänner fick in mig på rehab i sista sekund."

JANIQUE SVEDBERG

bekantskapskretsen fanns kända personer som Mick Jagger. Men vid sidan om missbruket stack hon sig även i hemlighet med nålar för att döva smärtan.

Efter tio års missbruk var 40-åriga Janique hårt sliten.

– Några vänner fick in mig på rehab i sista sekund. Jag vaknade upp och var för första gången mottaglig. Jag lärde känna mig själv, förstod att jag hade ett värde.

Idag har hon varit nykter i sju år och arbetar sedan några år tillbaka som nyk-

I dag har Janique varit nykter i sju år.

"Man behöver se hela människan, alla delarna bakom missbruket."

JANIQUE SVEDBERG

terhetscoach. En bransch som är både stor och utbredd i USA men nästan helt okänd i Sverige.

– När du återvänder hem själv till vardagen efter behandling är det lätt att trilla dit igen. Man behöver hjälp för att leva livet som nykter, säger Janique Svedberg.

Nu har businessen även spridits sig till stora företag, som till exempel Ericsson, i USA. Janique Svedberg Recovery team följer med politiker, artister och affärsfolk som behöver hjälp med att kontrollera alkoholen på resor och i hemmet. De rensar köket på farliga substanser, tömmer minibaren, sitter bredvid på planet, går på AA-möten och finns till hands på hotellet.

– Det finns inget värre än ensamma hotellkvällar. Men vi är ju inga babysitters, utan det bygger ju på att man själv verkligen är motiverad.

Janique Svedberg beskriver det som en sorts försäkring för managers och företag, en garanti för att deras anställda sköter sig.

– Återfall kostar samhället och företag

enorma summor varje år.

Hon tycker det finns många brister i den svenska missbruksvården idag.

– Man behöver se hela människan, alla delarna bakom missbruket. Jag förstår till exempel inte hur man kan låta dem gå hem ensamma efter behandling. Man måste våga öppna upp för nya privata idéer och alternativ här i Sverige, bortom Landstinget.

Det är stor skillnad i synen på nykterhet i USA och Sverige.

– I USA är det coolt att vara nykter, det börjar bli som med cigaretter, man rynkar på näsan åt berusade människor. Där är det heller inget konstigt med att gå ett AA-program.

I februari håller hon sin första kurs för nykterhetscoacher i Sverige, den första i Stockholm för ett 20-tal anmälda, sen även i Göteborg.

– Jag märker en stor nyfikenhet kring det här. Det är folk med helt olika yrken som anmält sig, läkare, coacher, psykolo-

ger. Jag tror verkligen det här kan funka i Sverige också.

För egen del är hon tacksam för varje nykter dag.

– Jag är lycklig varje dag, att aldrig behöva må så illa igen. Och tacksam för att ha möjligheten gå på alla mina AA-möten runt om i världen där jag träffar så många olika människor.

Självklart kan suget komma tillbaka till henne ibland.

– Det händer när jag känner mig ensam, när jag är långt ifrån min familj. Då går jag på ett möte eller ringer min sponsor. Går inte det går jag ut och gör något för någon annan. Tvingar mig ut på gatan och möter folk. Det brukar hjälpa. ■

Fakta. Janique Svedberg

Ålder: 47

Bor: På Manhattan

Familj: Syskon och chihuahuan Blue

Yrke: Livscoach. Föreläser och utbildar andra till att bli nykterhetscoacher.

Övrigt: Medverkade för några år sedan i tv-serien Svenska New York-fruar. Kom i höstas ut med sin självbiografiska roman Blod, droger och rock 'n roll.

Ge bort ett gåvobrev och stöd arbetet mot missbruk!

– Gåvobrevet jag fick av mina vänner när jag fyllde år värmdde mycket, samtidigt som jag är glad över det bidrag som IOGT-NTO får.

Lotta, 50 år

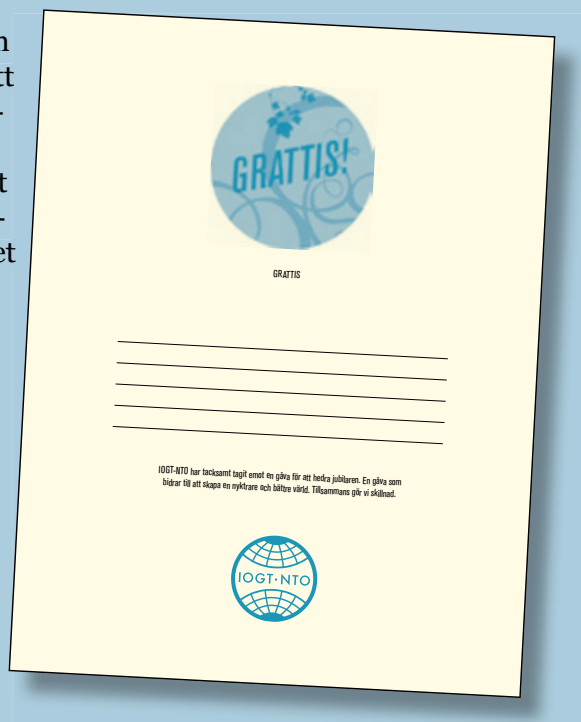
Att ge ett gåvobrev som högtidsgåva via IOGT-NTO när man vill uppmärksamma en vän på födelsedagen är ett enkelt sätt att visa omtanke på flera plan. I över 130 år har organisationen jobbat på många olika sätt för ett bättre samhälle där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett rikt och fritt liv. IOGT-NTO arbetar lokalt, nationellt och internationellt med våra kärnfrågor runt demokrati, solidaritet och nykterhet.

Förutom högtidsgåva finns även minnesgåva.

Om du vill ge ett gåvobrev där gåvan når IOGT-NTO:s arbetet i Sverige besöker du www.iogt.se/gava, fyller i formuläret och betalar din gåva till angivet bankgiro. IOGT-NTO skickar gåvobrevet till den adress du själv väljer.

Har du inte tillgång till internet så går det bra att ringa 08-672 60 00.

Din gåva bidrar till en nyktrare värld!

Ove Hoffner på Maria Lang-
utställningen på Åkerby Herrgård
utanför Nora.

MARIA LANG BLEV MIN RÄDDNING

Ove Hoffner växte upp i en **familj med missbruk**. Räddningen blev hans moster, deckarförfattarinnan Maria Lang.

TEXT **ANETTE RIMÖNT** FOTO **ANETTE RIMÖNT, PRIVAT**

Deckarförfattarinnan Maria Lang har åter väckts till liv. Under 2014 är det hennes 100-årsjubileum, och flera av hennes deckare är aktuella på biograferna såväl som i nyinspelade tv-avsnitt. Maria Lang eller Dagmar Lange, som hon egentligen hette, var Sveriges första deckardrott-

ning. Den tidens svar på den kända engelska deckarförfattarinnan Agatha Christie. Mystik var Dagmar Langes specialitet, och som privatperson har hon också betraktats som en mystisk person. Hon skrev sina böcker på nätterna, men trots att hon ofta figurerade i tidningar och på

TV var det ingen som kom henne riktigt in på livet. Hon var en kvinna med en stark intigritet.

Dagmar Lange växte upp i Nora utanför Örebro, och pendlade i många år mellan storstadslivet i Stockholm och den lilla småstadssidyllen i Nora. Med tiden blev

"För Ove var livet inte lätt, men tack och lov fanns det två räddande änglar; mormor och moster Dagmar."

Fakta. Ove Hoffner

Namn: Ove Hoffner

Ålder: 73 år

Bor: Åkerby Herrgård, utanför Nora i Södra Bergslagen

Yrke: Artist & skådespelare

Medverkat i: Mysiga magasinet, Uppesittarkväll med Ingvar Oldsberg, Kronblom i Wadköping, trollet Rangelböj på TV4, Kung Vinter på TV2, som Sibban Olsson och Groucho Marx på bland annat Hjalmar Bergmanteatern i Örebro, och i filmen Mamma av Susanne Osten (1982), och i Tv-serien Trollkarlens pojke (1982).

Ove Hoffner i sin ateljé med sina teaterdockor under 1980-talet.

hon så känd att man var tvungen att bygga ett stort plank utanför huset i Nora, där hon bodde, så att hon skulle få vara ifred.

Systersonen Ove Hoffner är den som levt närmast Dagmar Lange. Han växte upp tillsammans med henne. Han berättar om att Dagmar gärna ställde till stora fester, blandat med kändisar såväl som vanliga enkla människor i hennes närhet. Det bjöds frikostigt på mat och starka drycker. Det skulle helst vara whiskey, och naturligtvis Langs whiskey, eftersom den bar hennes författarnamn.

– Visst drack hon gärna alkohol, men hon hade egentligen inga problem med sitt drickande. Under de perioder hon skrev sina böcker drack hon inte en droppe alkohol, säger Ove.

Dagmar var en oerhört disciplinerad människa. Det var den egenskapen som bar enda vägen fram till succé. Men det fanns ett dolt alkoholproblem i familjen. Dagmar var äldst i syskonskaran. Hon föddes 1914. Hennes pappa som var journalist och redaktör för Bergslagens tidning dog redan när hon var två år gammal. Mamman gifte om sig, dottern Ingrid föddes 1920 och sen kom Siv 1923. De tre systerarna var

väldigt olika varandra. Dagmar var plugghästen som doktorerade i litteraturhistoria och blev lektor och rektor vid Nya Elementarskolan för flickor i Stockholm. Ingrid gifte sig med en dansk konstnär och flyttade till Danmark. Lillasystern Siv var däremot lite slarvig av sig. Som tonåring förälskade hon sig i trummisen i Bröderna Petterssons Orkester. Han hette Nils Hoffner och var bara några år äldre. Siv var också den enda av systerarna som fick barn. Redan vid 16 års ålder födde hon Ove. Strax efter gifte hon sig med Oves pappa, Nils Hoffner, och det var då problemen började.

– De här musikerna var kända för att festa, berättar Ove.

Tendenserna till alkoholproblem fanns tidigt med i bilden. När Ove var 13 år gammal sprack äktenskapet mellan mamman och pappan, och Siv träffade en ny man. Även han drack, och det blev värre med åren. Med alkoholproblemen kom andra problem som vilda slagsmål och misshandel. För Ove var livet inte lätt, men tack och lov fanns det två räddande änglar; mormor och moster Dagmar. De förstod att det inte var någon bra miljö för Ove att vistas i, så de bestämde sig för att göra

Ove Hoffners mormor Elsa och moster Dagmar.

allt de kunde för att inte han skulle fara illa.

– Jag började flytta fram och tillbaka mellan mitt hem i Örebro och Nora, där mormor och moster Dagmar bodde. Jag minns att det började när jag var tre år gammal, för det var samma år som moster Ingrid lades in på sanatorium för en fläck på lungan.

Ove Hoffner som liten tillsammans med sin mamma och pappa.

Dagmar hade ett stort inflytande över Oves uppväxt. Hon lät honom få följa med och leta efter nya miljöer till sina deckare. Han fick följa med henne på Operan i Stockholm, och han fick följa med till Nya Elementarskolan där hon jobbade. Det blev en stark kontrast till livet hemma i familjen.

Redan tidigt kände Ove att scenen lockade, men han vågade inte ta steget fullt ut. Han var för blyg. Så när han var 18 år gammal började han istället studera färgteknologi. Under fyra års tid läste han både teori och praktiserade i målerilära. När han var klar stack han ut till sjöss under ett halvår, och jobbade på svenska

Fakta. Maria Lang

Få svenska författare har varit så produktiva som Dagmar Lange. **Under namnet Maria Lang skrev hon 42 deckare, några novellsamlingar och ungdomsböcker.** Dagmar Maria Lange föddes den 31 mars 1914 i Västerås, och dog den 8 oktober 1991 i Nora.

Dagmar Lange tillsammans med Ove Hoffner och hans teaterdockor.

"De här musikerna var kända för att festa."

OVE HOFFNER

Lloyd rederi. Resorna gick till Europa, Afrika och Medelhavet. När han kom hem igen startade han upp sin egen måleriverksamhet och jobbade med den i tio år. Då plötsligt svängde han om och började sin teaterkarriär. Då var han i 40-års åldern, och jag undrar förstås hur det gick till.

– Min dotter kom hem en eftermiddag med en handdocka från förskolan. Jag ställde mig framför spegeln i hallen och började spela teater. Precis då dök min frus kollega upp från förskolan. Hon stod och tittade på mig genom fönstret en stund. Sen kom hon in och föreslog att jag skulle komma till förskolan Svanen i Nora och spela dockteater för barnen.

Fler teateruppgifter ramlade in redan under hösten samma år. Året därpå, 1975, spred sig uppdragen över hela Sverige. 1983 blev det TV. Då hade Oves dockteater letat sig fram till barnprogrammet Mysiga magasinet. Sen blev det turné med Skånes djurpark, tomt i Tomteland, mer TV och då barnteater, Ingvar Oldsbergs rimstuga, adventskaleder i Värmlands-TV, och sedan tillbaka till Nora igen för att driva barnteater på Alntorpsö.

Ove är fortfarande aktiv som skådespe-

lare. Han har inte dragit ner på tempot fast han egentligen borde betraktas som pensionär sedan 8 år tillbaka. Att han fortfarande orkar hålla ett högt tempo tror han beror på att han hållit sig borta från alkohol och tobak. Han såg vad alkoholen gjorde med hans föräldrar.

– Tyvärr dog min pappa redan vid 60 års ålder. Under de sista åren var han inlagd på ett behandlingshem för sina alkoholproblem. Min mamma och styvfar fick plötsligt för sig att sluta dricka vid 60 års ålder. Tack vare det fick jag några fina år tillsammans med min mamma innan hon dog vid 73 års ålder.

Tacksamheten till moster Dagmar finns fortfarande kvar. Ove glömmer aldrig hur mycket hon ställde upp för honom. Idag försöker han betala tillbaka, och det gör han genom att hedra Maria Langs minne. Sedan 2007 guidar han mordvandringar i Nora, och naturligtvis finns det teaterinslag i dem. Han spelar scener ur hennes deckare. Och han gör det på ett sätt som ingen annan skulle kunna göra det på. Han gör det med en stor portion humor och ett stort hjärta, och han gör det för sin älskade moster Dagmar. ■

SCENER FRÅN ETT MISSBRUK

"Nordman" sångaren Håkan Hemlin och musikern Jacob Gordin har båda **tagit sig ur ett mångårigt missbruk** och turnerar nu med föreställningen "Fragment från två liv".

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

I mars är Håkan Hemlin aktuell med sin självbiografi "Förlist - mitt liv och Nordman" (Bokfabriken).

När "Nordman" sångaren Håkan Hemlin för något år sedan träffade sin gamle kompis och musikern Jacob Hemlin bestämde de sig för att försöka skapa något ihop. Bägge hade då tagit sig ur ett mångårigt missbruk. Ur samarbetet växte föreställningen "Fragment från två liv" sakta fram. Naket och utelämnande berättar de som sina brokiga liv och karriärer; både som musiker och missbrukare. Föreställningen hade i höstas urpremiär på Lättings teater i Gävle och turnerar nu i hela landet.

– I hundra knyck berättar vi om hur vi växte upp, om hur det är att ha en ADHD-diagnos och hur vi har levt sedan vi blev vuxna. Föreställningen består av många korta scener ur våra liv som knyts samman av musiken, säger Jacob Gordin, som hoppas att scenframställningen ska väcka tankar, känslor och debatt.

– Folk gråter och skrattar. Det känns jättekul och vi tycker det är fantastiskt att få vara med på varandras livsresor. Självklart vill vi även lyfta fram hur viktigt det är samhället satsar resurser på de här "jobbiga" killarna, så att de inte hamnar i missbruk. Vi var själva sådana när vi var barn. Vi hade behövt fler kramar, inte ban-

"Det tuffaste jobbet är inte att bli drogfri, utan livet efter."

JACOB GORDIN

nor, säger Jacob och får medhåll av Håkan.

Bägge har varit drogfria i några år.

– Den största utmaningen är livet efter

drogerna. Att fixa jobb, bostad, körkort och stå på egna ben, konstaterar Jacob.

Bägge ser framtiden an. Nu handlar det om att få ihop livet med barn och familj och att fortsätta att sprida föreställningen "Fragment från två liv". De ska också jobba med nystartade projektet "Förlåt att vi existerar, men vem ska trösta oss" som syftar till att motivera unga människor med hjälp av teater och kultur. ■

Fakta. Håkan Hemlin

Ålder: 44 år

Familj: 3 barn

Bor: i Stockholm

Fakta. Jacob Gordin

Ålder: 47 år

Familj: flickvän, 3 barn

Bor: i Gävle

HALLÅ DÄR!

Cecilia Frode

Aktuell som Jessica i filmen "Stockholm Stories" och pjäsen "Det kan du drömma om Hilda" på Stockholms Stadsteater.

Berätta om filmens Jessica!

– Jessica är, som så många människor i dag, mycket ensam, trots att hon bor i en storstad. Hon har svårt att kommunicera sina behov, samtidigt som hon drivs av viljan att uppnå det perfekta livet. Som alla är hon hela tiden på väg någonstans. Så när hon får avslag på sin adoptionsansökan har hon väldigt svårt att acceptera och kanalisera sin ledsenhet. I stället klamrar hon sig fast vid oväsentligheter. Hon har nog missat en del i sitt liv.

Har pjäsen ett liknande tema?

– Ja. Den handlar i grunden om ensamhet i en värld där vi hela tiden ska vara så lyckade och framgångsrika. Gott nog räknas inte. Vi lider alla av en kollektiv känsla av otillräcklighet, så även jag stundtals. Men jag tycker att det måste få vara okej att bara vara. Det blir absurt när man ser människor stressa i väg till yogaklasser för att de ska slappna av.

Vad gör du själv för att slappna av?

– Jag mediterar en del. Jag är ganska bra på att bara vara. När jag är hemma gillar jag att vistas i min egen tystnad. Jag kanske läser en bok, lyssnar på musik eller tittar på teve. Men jag ogillar att ha en ljudmatta i bakgrunden om jag inte aktivt lyssnar eller tittar. Jag kan också bara sitta och blänga.

Vad är du mest stolt över?

– Yrkesmässigt är jag tacksam och stolt över att jag få hålla på med så många olika uttryck. Det är teater, film, konferencierjobb och så mitt egenskrivna material. Jag är mycket stolt över "Ängelen" och "En stjärt på himlen", som jag har spelat i många år.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Engagerande och oroande om knark

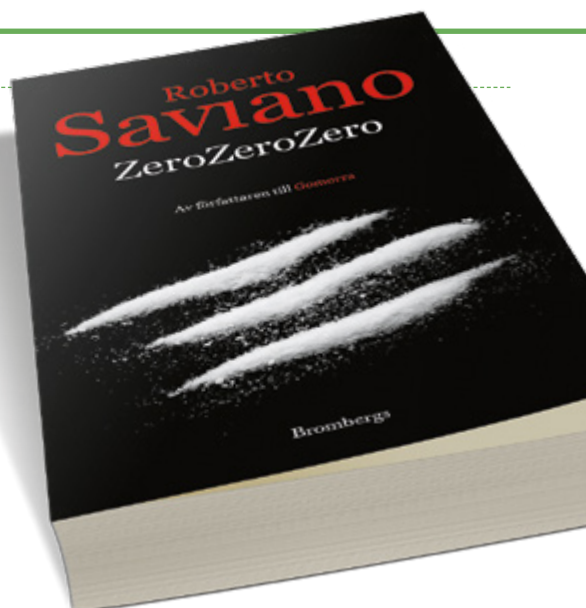
Zerzerozero
Roberto Saviano
Brombergs

MAFFIA Savianos nya bok "Zero-zero-zero" är som att få en enorm, blodig köttbit på sin tallrik; koncentrerat proteinrik, mastig och aningen övermäktig. Boken liksom köttbiten konsumeras bäst i små tuggor, så att man kan smälta innehållet innan man tar en ny tugga. Det är mycket fakta och information på varje sida, så mycket att man emellanåt blir alldeles matt. För den som bara är måttligt intresserad av knarkets vindlande färd från Latinamerika via maffians Italien och Ryssland, USA och Europa är det lätt hänt att man skummar

igenom långa faktsäckade partier. Men så dyker människor upp. Porträtt av en känd knarkhandlare, vars bana började på en bondgård någonstans i Sydamerika eller Mexiko. Och då blir det spännande och lättläst igen. Boken är som en enorm mosaik; bilder, spår, hårdfakta och levnadshistorier från världens alla knarkhörn vävs engagerande samman till en färgsprakande och djupt oroande väv. När man har läst färdigt känns det som

att det vita pulvret sipprar fram överallt, i varje por och springa där det är möjligt. Tillgången och efterfrågan är omättlig, knarket väller fram över vår värld och hotar att dränka den. Framför allt länder med svag statsmakt är extra utsatta. Saviano har skrivit en heltäckande, spännande och skrämmande skildring om knarkhandeln som fullständig suger musten ur en. Men på ett bra sätt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Oväntad vändning i israelisk deckare

Utsuddade spår
Dror Mishani
Översättning: Nils Larsson
Brombergs

ROMAN När 16-årige Ofer försvinner spårlöst står polisen i Tel Aviv handfallen. Pojken tycks som uppslukad av jorden. Han har, enligt sin mor, gått till skolan som vanligt, men därefter är det ingen som vet vad som har hänt. Polisinspektör Avraham ger dock inte upp, utan börjar nysta i de få ledtrådar han ändå hittar. Kan grannen, som gett Ofer privatlektioner i engelska, ha något med försvinnandet att

göra? Med en litterär intention har han författat några brev som han har skickat till pojkens

föräldrar. Vad som dock är än mer förbryllande är föräldrarnas reaktion på breven. Sanningen visar sig vara långt mer tragisk än vad man först anar. Det är förstås spännande och roligt att läsa något så ovanligt som en israelisk deckare. Boken puttrar på i maklig takt och det känns trivsamt, men inte alltför inspirerande. Men den vinner i längden och blir bara bättre ju mer man läser. Mot slutet ökar pulsen, inte minst för att Avraham inleder en trevande kärleksrelation, men också för att intrigen tar en oväntad vändning.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

Med blick för det absurda

Stockholm stories

Svensk film med bland andra Jonas Karlsson, Cecilia Frode, Martin Wallström och Marie Richardson

SVENSKT November i Stockholm. Det är mörkt ute men staden lysas upp av neonljus, datorer och alla andra apparater vi omger oss med. Johan drömmer om att bli författare, men hamnar ständigt i skuggan av sin berömda far. Douglas hamnar också i skuggan av sin far, men av andra orsaker. Jessica får avslag på sin adoptionsansökan och går i taket när komikern Fredrik snuvar henne på en delikatesskorg. Här finns också Anna som har kastats ut på gatan av sin pojkvän Thomas. Var ska hon bo? Hon söker upp sin gamla klasskompis Douglas för att få hjälp. Thomas å sin sida hittar ett brev adresserat till honom i en främmande bil. I den här short-story berättelsen med Stockholm som fond vävs

FOTO: CHAMDIN & STÖHR FILM

Jonas Karlsson (Thomas), Gustav Hammarsten (Fredrik Berg), Cecilia Frode (Jessica)

FOTO: CHAMDIN & STÖHR FILM

Martin Wallström (Johan).

en handfull människoöden samman. De famlar alla i mörkret och

söker efter någon eller något. Det är stundtals värmande och ganska kul – Cecilia Frode är suverän på att gestalta neurotiska kvinnor – och ganska så skruvat. Filmen bygger på en av Jonas Karlssons novellsamlingar och han har verkligen blick för det absurda i tillvaron.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Barn och etik i ny Fossumdeckare

Carmen och döden

Karin Fossum

Övers. Margareta Järnebrand
Forum

DECKARE En liten pojke med en utvecklingsstörning hittas drunknad i en damm av sin unga mor Carmen. En fruktansvärd olycka hävdar hon, och till en början verkar hennes historia om hur det hela gick till rimlig. Men det är något konstigt med Carmen. Hon verkar ta den tragiska händelsen med relativ fattning och gör snabbt upp planer för sitt fortsatta liv. Tommys död berör henne inte nämnvärt. Hennes man Nico-lai sörjer däremot sin son bot-

tenlöst och blir misstänksam när Carmen inte sörjer med honom. Polisen kopplas in och när den lilla kroppen obdu-ceras visar det sig att Carmens version inte stämmer. Ligger hon bakom barnets död? Karin Fossum är en mästarinna på att med enkla medel driva en deckare framåt. Det är oavbrutet spännande, även om man som läsare

ganska tidigt anar att Carmen möjligen ville bli av med sin son, som hon mest upplevde som en pinsamhet, en börda. Här ställs många etiska frågor på sin spets och ytterligare ett tragiskt dödsfall blir början till slutet för den sorglösa Carmen. Slutet på berättelsen är kanske lite väl enkelt och boken

är inte Fossums bästa. Men som skarp underhållning fungerar den utmärkt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

1 BOK "Glöm inte att läsa" av Elizabeth Haynes. Rysligt välskriven, spännande, nervpirrande och gastkramande om en ung kvinna med tvångssyndrom. Sakta rullas anledningen till varför hon mår så dåligt upp. Det är en häpnadsväckande och djupt upprörande berättelse om besatthet och ondska. Läs den!

2 FILM "A thousand times goodnight" av norske regissören och pressfotografen Erik Poppe. Om ett högst aktuellt ämne; krigsrapportering. Juliette Binoche gestaltar krigsfotografen som slits mellan dilemmat att rapportera från krigets Kabul på nära håll och samtidigt ha en familj som väntar därhemma.

3 BOK "Doktor Sömn" (Albert Bonniers Förlag) av Stephen King. Fortsättningen på "The Shining" och vad som hände med Danny när han växte upp. Visst finns även i den här boken övernaturliga inslag, men framför allt är det en mycket och välskriven och spännande socialrealistisk berättelse om en man som lider av svår alkoholism.

Susanna Olsson

Du har nyss blivit medlem i IOGT-NTO. Varför?

– Jag har alltid varit nykterist och anordnade tidigt nyktra arrangemang tillsammans med UNF. Men lustigt nog hade ingen frågat om jag var medlem, alla tog det bara för givet. När jag fick frågan för ett år sedan tackade jag givetvis ja och gick med i UNF, där jag redan hade många kompisar. Jag tycker att det känns bra att ha en organisation i ryggen, då är det lättare att vara med och påverka. Nu har jag nått en ålder då det är dags att bli medlem i IOGT-NTO.

Vilka arrangemang anordnade du?

– Nyktra musikarrangemang med så kallad noise och chipmusik. Det senare är musik baserad på ljudet i maskiner och ljudkort. Föreningen som jag var aktiv i heter Wang Electronics och där är jag fortfarande med. Det är en överskridande UNF/IOGT-NTO-förening, så skillnaden är inte så stor för mig.

Vilka förväntningar har du på ditt medlemskap i IOGT-NTO?

– Jag har aldrig varit jätteaktiv inom andra UNF-arrangemang än de jag gillar. Men det känns ändå skönt att vara med i IOGT-NTO, det känns vuxnare och lite mer seriöst på ett sätt. UNF är kul och fest och man ska synas och höras mycket, men IOGT-NTO har mindre fokus på sådant. Jag tycker det känns bra att få jobba lite i skymundan med saker som kan betyda något på längre sikt och att tas på allvar. Att många medlemmar är äldre än jag ser jag bara som en tillgång, inte ett problem.

Vad kan du som ung medlem bidra med?

– Jag tänker att jag kan komma med nya infallsvinklar. Jag ser inte svart eller vitt på saker. Jag hoppas att jag kan röra om lite. Även om jag är en vän av ordning, så tycker jag inte att det måste vara så strikt.

Vad sysslar du med just nu?

– Jag studerar på Wendelsbergs folkhögskola på "Projektbildaren". Dessförinnan gick jag på konstskola. Anledningen till att jag har valt att plugga på Wendelsberg är att jag vill lära mig mer om organisationen och hur allt fungerar. Jag kan tänka mig att i framtiden arbeta inom nykterhetsrörelsen, men inte nödvändigtvis på en hög post. Det finns många sätt att bidra.

Var är du om tio år?

– Då hoppas jag att jag är en person som har vågat testa gränser och som i alla fall har försökt att förändra samhället. Om inte annat så genom att vara en bra förebild. Inte genom pekpinnar utan genom att vara aktiv och aktivera andra.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

FOTO **JULIA SJÖBERG**

NAMN: SUSANNA OLSSON

ÅLDER: 25

BOR: I GÖTEBORG

GÖR: PLUGGAR PÅ WENDELSBERG

MEDLEM I: WANG ELECTRONICS

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på

accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"Jag hoppas att jag
kan röra om lite."

Fest för alla 2014

Under årets Folkknykterhetens vecka bjuder IOGT-NTO-rörelsen in till en grillfest nära dig.

Den 29 maj, på Folkknykterhetens dag, flyttar vi gemensamt ut grillen till torget, gården och trottoaren. Överallt vill vi bjuda in till en fest.

Vill du delta, vara med och planera eller förbereda årets största gemensamma grillfest? Hör gärna av dig till ditt närmaste IOGT-NTO-distrikt. Mer information kommer att finnas på iogt.se/fnv.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

Riksstyrelsen inbjuder för elfte året IOGT-NTO-rörelsens föreningar att söka bidrag för i första hand upprustning och underhåll av lokalen samt för kompletterande utrustning.

Under 2014 prioriteras ansökningar för att delfinansiera anpassning av lokaler för ny verksamhet för barnfamiljer och ungdomar.

Fastigheten ska vara ägd av en förening/kår eller byggnadsförening inom IOGT-NTO-rörelsen. Ansökningar för lokaler där rörelsen driver egen verksamhet prioriteras, därför ska den egna verksamheten beskrivas kortfattat i ansökan.

Välkommen med ansökan som ska vara IOGT-NTO tillhanda senast **29 mars 2014**. Ange i ansökan:

- Sökande
- Kontaktperson med adress och telefonnummer
- Föreningens konto
- Beskriv IOGT-NTO-rörelsens egen verksamhet i lokalen

Blankett finns att hämta på IOGT-NTO:s hemsida.

Ansökan skickas till: IOGT-NTO-rörelsen, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm.

Frågor besvaras av: ekonomichef Tore Andersson, telefon 08-672 60 00.

22-28 augusti

En resa till "Donaus drottning" Budapest och "Valsernas stad" Wien, två pärlor vid Donau, där du bl.a. får njuta av vacker arkitektur, varma bad, skön musik. och Sachertårter. På resan mellan Wien och Budapest besöker vi Bratislava.

Vill du veta mer?

Kontakta SOBER-resor
Rotevägen 2, 43369 Sävedalen
Tel. 031-265330 eller 070-3455509

E-mail: soberresor@telia.com

Så sänder vi information

SOBER
RESOR

www.soberresor.se

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

"Ofta brottas vi ju med samma utmaningar och funderingar"

Är du en hjälte?

Vi har många medlemmar som är aktiva på Facebook och det är berikande att få ta del av allt som görs runt om i landet.

Det är också givande när ni delar med er av mer personliga tankar och reflektioner. Ofta brottas vi ju med samma utmaningar och funderingar även om vi är väldigt olika i övrigt. Det kan handla om politik, vardagsbekymmer eller varför inte livliga diskussioner om begrepp. Ett ord som används flitigt är "hjärte" och detta har väckt intressant debatt bland medlemmar och Facebook-vänner: Vad menar vi egentligen med ordet "hjärte"? Och använder vi det inte för ofta?

Det diskussionen visar är i alla fall att ordet verkar kunna betyda helt olika saker. För en del av oss är en hjälte helt enkelt nån som gör bra saker: Ett bra arrangemang eller en bra åsikt som uttryckts kan räcka för att ordet skall dyka upp. Men för andra krävs det mer: En hjälte i deras ögon måste vara någon som påtagligt gör skillnad i andra människors liv, utan egen vinning och dessutom helst i det tysta. En

del använder också begreppet ironiskt: "Vilken hjälte" kan man få höra när man gjort bort sig rejält!

För min 12-åring är tecknade superhjältar fortfarande viktiga. De ska vara goda, ha glimten i ögat och grymt mycket bra prylar som man kan stoppa skurkarna med. För min 16-åring däremot är Farmor Ninni den allra största hjälten. För att hon var ung under andra världskriget, lagar bra vegetarisk mat, har sparat snygga kläder från 60-talet och är full av livets klokskaper som hon diskret delar med sig av. Men bara när man ber om det.

För mig är alla hjältar som gör andras liv roligare och lättare fast de själva har det ruggigt tufft. Sen är jag också svag för alla sorts idrottshjältar, fast jag själv är en absolut nolla när det gäller idrott. Eller kanske just därför. Man får gärna tycka att idrott är trams. Men jag blir djupt inspirerad av idrottsprestationer, när jag vet vad det kostar. För en längdskidåkare till exempel. Hur många ensamma mil med pannlampa i mörkret och kylan låg det bakom Charlotte Kallas guldbragdstaf-

fettlopp i OS? När jag sitter i soffan och ser henne knapra in sekund efter sekund – från ett omöjligt läge till seger – så är det som att ladda ett batteri. Jag känner att kan hon greja det där så ska väl jag kunna greja mina uppgifter fast de känns svåra och alldeles för stora för mig. Sen blir ju inte resultatet för min del några guldprestationer eller hjälteed, men kanske ibland en bra insats för en medmänniska eller en helt ok arbetsdag.

Det finns tusen sätt att definiera en hjälte, och åter tusen sätt att belöna hjälteed. Ett av alla sätt är att vi utser Årets Soberhjälte på Folknykterhetens dag i maj varje år. Då vill vi hylla en person som under året verkat för nykterhet, gemenskap och påverkan. Vem vill du ska bli årets Soberhjälte? Håll utkik efter hur du kan nominera, här i Accent eller på iogt.se.

Anna Carlstedt

Dags att nominera årets Soberhjälte!

2012 inrättades priset "Årets Soberhjälte". Priset är på 25 000 kronor och delas ut till en eller flera mottagare (personer eller organisationer) som under året verkat för IOGT-NTO:s kärnvärden:

Nykterhet

Nykterheten är vår starkaste övertygelse och det som gör oss unika. Alkohol och andra droger begränsar människors liv och vi arbetar för att minska användandet av dem. För oss är det individuella ställningstagandet viktigt, något vi delar med andra organisationer och individer som tar liknande ställningstaganden, för sin egen eller för andras skull.

Gemenskap

IOGT-NTO tror på alla människors lika värde. Vi är övertygade om att människor behöver varandra och det är bara tillsammans som vi kan göra skillnad och påverka samhället och världen. Vi vill lyfta upp initiativ till sociala forum där nya möten uppstår och resulterar i tillit och gemenskap

Påverkan

Genom att vara medlem i IOGT-NTO påverkar vi samhället – opinion och beslutande organ. En aktiv samhällsdebatt är viktig och vi vill lyfta upp individer eller organisationer som bidrar till detta på ett positivt sätt.

Priset delas ut på Folknykterhetens dag den 29 maj. Pristagare utses av en jury bestående av representanter från förbundsstyrelsen och förbundskansliet. Juryn tar emot nomineringar till och med 11 april. Du kan nominera personer inom IOGT-NTO-rörelsen, offentliga personer eller organisationer och privatpersoner som gjort en utmärkande insats för våra kärnvärden.

Frågor besvaras av **Johnny Foglander** på johnny.foglander@iogt.se eller **0734-61 83 28**.

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

FIKA FÖR ALLA! 1-30 APRIL

Succékampanjen **Fika för alla** återkommer och vi utmanar nu alla föreningar och distrikt att vara med och bidra till en riktig värvarmånad. Vi bjuder nya människor på fika som blir den självklara bron in i IOGT-NTO. Nyheten i vårens kampanj är att vi också ska bjuda in till ett kafferep i vår lokal.

Alla föreningar som rapporterar i förväg var ni ska ska genomföra kampanjen under perioden får ett kampanjkitt som består av en fräsch termoskanna med IOGT-NTO-loggan, 100 IOGT-NTO-pappmuggar, IOGT-NTO-servetter och lite värvarmaterial.

Dessutom utgår bidrag med 1 000 kronor till alla föreningar som gör minst en värvaraktivitet i veckan under perioden

(4 st) och ett kafferep dit nya och gamla medlemmar samt allmänhet bjuds in. Bland de föreningar som gör minst en värvaraktivitet och ett kafferep lottar vi ut premier om 500 kronor.

Rapportera in era planerade värvaraktiviteter och kafferep senast den 25/3 så vi hinner skicka ut kampanjkittet. Mejla eller ring robert.lindh@iogt.se, 0733-72 62 19 eller winnie.blom-jensen@iogt.se, 0701-90 84 61.

Bidrag utgår till värvningsaktiviteter som görs utanför våra egna lokaler där vi möter allmänheten och kafferep "hemma hos" IOGT-NTO-föreningen. För att få bidraget utbetalt tar ni ett foto från aktiviteterna och skriver några rader om

vad ni gjorde och hur det gick och skickar in direkt efteråt. Alla inrapporterade aktiviteter lägger vi upp på vår hemsida www.iogt.se.

Under kampanjen lottar vi ut tre priser om 5 000 kronor bland de föreningar som värvar minst en ny medlem till IOGT-NTO. Vi har massor av fräscht värvarmaterial som gör det lättare att synas. Ni kan kostnadsfritt beställa värvarvisitkort, värvarblock och Häng med oss!-foldrar. Dessutom lämnar vi 50 % rabatt på ordinarie pris på värvardukar och termosar (så länge lagret räcker), vid beställning via tobias.tengstrom@iogt.se 08-672 60 62.

IOGT-NTO:S VALKAMPAJ STARTAR!

I olika perioder kommer IOGT-NTO att arbeta med att påverka de personer som kandiderar till riksdagen i höst.

Under vecka 12 börjar vi med att fylla landets alla tidningar med insändare om alkoholskatt höjning eller fråga kopplad till EU-valet.

Några veckor senare, vecka 17, bjuder vi in till hemmafika för att prata om alkoholskatten i en avslappnad miljö. Drogkampen valspecial är nästa anhalt i valkampanjen, den äger rum under vecka 20. Här kommer det att finnas ett paket med frågor att ställa till riksdagskandidater under lättsamma former.

Läs mer på www.iogt.se/valvinst om allt som kommer att hända och hur du kan hjälpa till i kampanjen. Har du frågor om vår valkampanj, kontakta **Linda Engström** på 0733-72 62 34 eller linda.engstrom@iogt.se.

NYA TRÖJOR I BUTIKEN

Nykterhet – Gemenskap är budskapet på den nya t-shirt som tagits fram i IOGT-NTO-butiken. Vita tröjor med lila tryck, på ryggen står det "IOGT-NTO:s sociala verksamhet". Kolla in butiken på www.iogt.se/butik, eller ring 08-672 60 05 om du vill köpa en tröja, som kostar 125 kr plus frakt. Missa inte heller nytrycket av 15 olika affischklassiker från boken Nyktra former, pris 29 kr/st plus frakt.

SOMMARFESTIVALEN!

Miss a inte sommarens häftigaste händelse i IOGT-NTO-rörelsen. Den 26-29 juni samlas en massa medlemmar från alla IOGT-NTO-rörelsens förbund i Mora för att umgås och ha kul. Läs mer på www.sommarefestivalen.se eller ring 08-672 60 05.

ARBOGA I MAJ – SOCIALT FORUM

Gemenskap, värme och personliga utmaningar – det bjuder Socialt forum på i år. Den 2-4 maj samlas vi på Herrfallet utanför Arboga. Det finns något för oss alla. För dig som deltagit flera gånger, för dig som hörde talas om IOGT-NTO i går och för dig som länge varit nyfiken på Socialt forum.

Helgen fylls med olika seminarier, prova-på-pass, familjeaktiviteter, mörkerspår, lägerbål och mycket mer. Mer information kommer, så håll utkik i **Accent** och via www.iogt.se.

GLÖM INTE ÅRSRAPPORTEN

Nu har de flesta IOGT-NTO-föreningar genomfört sina årsmöten. Kom håg att skicka in er årsrapport efter årsmötet, så den nya styrelsen blir rapporterad till de ställen som ska ha er rapport. Blankett för årsrapport har skickats till ansvarig kontaktperson i föreningen. Saknar ni blankett, hör av er till Medlemsservice på **08-672 60 38**. Blanketten finns också att ladda ner via **www.iogt.se**, under "Medlemssidor".

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Ha ditt IOGT-NTO-märke på jackan
- Fråga din kollega om tips på alkoholfria viner
- Köp en lott från Miljonlotteriet
- Delta på en kurs hos IOGT-NTO
- Anmäl dig som frivillig att sitta i en IOGT-NTO-styrelse

IOGT-NTO I SOCIALA MEDIER

Du vet väl att IOGT-NTO finns i flera olika sociala medier? Om du väljer att följa oss där finns det möjlighet att få löpande information om aktuella IOGT-NTO-aktiviteter.

- Facebook: www.facebook.com/iogtnto
- Twitter: @iogtnto
- Instagram: @iogtnto
- Google Plus: plus.google.com/+iogtnto

KALENDARIUM

MARS

- 17-23...Valkampanj: Insändarvecka
31Sista ansökningsdag IOGT-NTO-rörelsens kursgårds- och samlingslokalfond

APRIL

- 1-30 ...Värvarkampanj: Fika för alla
8-10.....Topp utbildning Alkoholpolitik, träff 2, Stockholm
21-27...Valkampanj: Vardagsrum
24-27...Utbildningskickoff centrala värvarpoolen
25-27...Shift, träff 3, Mölnlycke

MAJ

- 2Accent nr 3 kommer ut
2-4Socialt forum, Arboga
10-11 ..Våra Gårdars ombudsmöte, Umeå
12-18...Valkampanj: Drogkampen valspecial
23-25 ..Våra Gårdars filmdagar, Leksand
24Förbundsmöte, NBV
25Val till EU-parlamentet
26-1/6..Folknykterhetens vecka
29Folknykterhetens dag
30Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse

JUNI

- 12-15 Nordiskt forum, Malmö
13Accent nr 4-5 kommer ut
16-22 .Valkampanj: Mejlmaraaton och Race for raise
26-29 . Sommarfestival, Mora
29-6/7 Politikerveckan i Almedalen – IOGT-NTO deltar
29-6/7 Topp utbildning Alkoholpolitik, träff 3
29-6/7 Valkampanj: Twitterstorm under Almedalen

AUGUSTI

- 1-31.....Valkampanj: Fronta medlemmar
18-31...Valkampanj: Torgvecka och Drogkampen valspecial
19-21...Rörelsegemensam konsultentsamling, Saltsjö-Boo
29Accent nr 6 kommer ut

SEPTEMBER

- 1-7Valkampanj: Insändare
6-7Värvarkickoff för distriktens värvar-team
8-14.....Valkampanj: Sammanfattning och spridning
11IRMA fortsättningskurs, Stockholm
14Val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige
27-28 . Distriktsstyrelsesamling, Lund

OKTOBER

- 0ktVåra Gårdars film- och kulturdagar
0ktKampanj: Världens barn
1-31Värvarkampanj: Fika för alla
3-5Regional kamratstödsträff Norr, Örn-sköldsvik
10Accent nr 7 kommer ut
17-19...Regional kamratstödsträff Söder, Jönköping
20Sista anmälningsdag frågetävlingen Pumpen
22-23 ..Drogfokus 2014, Norrköping
22-23...Verksamhetskonsultentsamling
26 okt-
1 nov.....IOGT Internationals kongress, Hua Hin, Thailand

NOVEMBER

- 7-9Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
13Frågetävlingen Pumpen
14Accent nr 8 kommer ut
25Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER

- 1 dec-
4 jan 2015Kampanj: Vit Jul
19Accent nr 9-10 kommer ut

Varför inte ge bort en prenumeration på Accent till någon du gillar?

Tidningen kostar bara 295 kronor för åtta nummer.

Mejla accent@iogt.se eller ring

Medlemsservice på 08-672 60 38 så hjälper vi dig.

accent

		TRÄ- INDUST- RI		MELLAN SYSKON- BOK- PLATS				VISAR INGA ORTS- NAMN		BANK- SYMBOL- MARSCH- KRASCH?			
		SKREV ASTRID L SOM ETT BREV PÅ POSTEN						JUPITER- MÅNE					
		TÄL- SVÄRIG- HETER		TILL- TÄLAS FINARE SVANG									
Accent Nr 2		PETROV SOM AV- VÄRJDE KRIG 1983		ÄR BLÅ- ÖGDA HERR NILSSON		HAR CHRISTER SJÖGREN		GRIS- NUME- RÄR				ÄR ALLTID POSITIV	
PLATS FÖR CLIPS								KAN MAN CHARK- VAROR GREPP					
		VISSA ÄR TA- MILSKA IO						TILLTA MÄN- FENO- MEN		VARA BÖJT AGERADE SVEJK		TVÅ I SYDNEY UNDER LASTEN	
GÄR IDIOTEN SÄLLAN KÄPP		MED RADER OCH KO- LUMNER								KRULLIG LOOK BRUKAR ANDFÄDD			
										BEVIS PÅ UPP- SKATT- NING			
KRYDDA KOMMER EJ TILL SKOTT				HOAR HELA NATTEN?		TVÄTT- MEDEL		SJÖNG ERIC SAADE TRÄFFAT				SPOLAS GLATT	
								RALLYPAT					
										GÖR MOB- BARN DEL AV KÄK			
DEN INGÅR I KOMPET		DET SPRICKER SNART UT BONA				STÄNGT I NORR- LAND						TVÅ I KVIN- TETTEN OLSSON	
						OMGER EDAMER						ALTER- NATIV TILL FAGEL	
OFTA MED LIVS						VARU- MÄRKE FÖR MÜSLI				LÖPER MAN UTAN ATT SPRINGA			

Kryss och foto: Anders Perstrand

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 4 april 2014. Märk kuvertet Kryss 2/2014.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

VINNARE NR 10 2013

Första pris, sex Tjugan-lotter vinner **Alice Lorentzon**, Ulricehamn. Två Tjugan-lotter var vinner **Jeanette och Ingemar Dahlberg**, Änåset, **Sylva Clausson**, Varberg, **Bo Axelsson**, Borensberg, **Ulla Alsåtra**, Strängnäs, **Nils Jansson**, Karlstad, **Gunnel och Lennart Pettersson**, Visby, **Ylva Kumblad**, Kumla, **Alf-Eric Andersson**, Karlskrona, **Sofia Löfgren**, Västerås, och **Gunnar Rohdin**, Lycksele. Accent gratulerar!

LÖSNING NR 10 2013

**Accent-kryss
nr 10-2013
Lösning**

U	S		
P	L	Ä	D
S	P	A	D
L		E	K
Y	R	S	A

B	V	H	Ä	L	S	E	N	A	S	S	D
R	A	R	O	I	N	E	C	I	R	K	L
K	O	N	C	E	N	T	R	I	S	K	A
D	U	K	O	V	A	N	B	O	V	E	R
E	R	L	Ä	N	G	S	S	K	E	N	B
K	R	E	A	T	U	R	K	L	I	A	R
O	S	T	Ö	L	S	P	I	O	N	G	I
K	L	J	U	S	P	U	N	K	T	E	R
S	A	L	U	T	G	E	C	K	O	K	A
P	A	S	S	A	U	H	A	R	M	O	N

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Vi är sju sorters kakorförbundet!

Under april genomför IOGT-NTO kampanjen **Fika för alla**. Vi vill att IOGT-NTO-medlemmar, föreningar och distrikt hjälps åt för att nå målet 1 000 nya medlemmar.

Genom att bjuda på fika får människor en självklar bro in i IOGT-NTO. Det är framgångsrikt att visa upp vår organisation på platser där många människor rör sig, exempelvis vid butiker och köpcentrum. När vi bjuder på något ges en självklar möjlighet att inleda samtal och fråga om medlemskap.

Nyheten i vårens kampanj är att vi också ska bjuda in människor till ett kafferep i vår lokal. På så sätt får vi fler möjliga kontakter med de som kan bli nya medlemmar i IOGT-NTO.

Alla IOGT-NTO-föreningar som deltar och i förväg rapporterar var ni ska genomföra kampanjen kommer att få ett bra kampanjkit, perfekt för värvning och för fika. Genomför man en värvning på stan per vecka under april och dessutom ett kafferep i sin lokal får föreningen 1 000 kronor. Förbundet kommer även att lotta ut premier till alla föreningar som värvar minst en medlem.

Läs mer om kampanjen i brevet som skickats till föreningen eller gå in på www.iogt.se/fika.

Mer Fika för alla hälsar

Robert, robert.lindh@iogt.se, 0733-72 62 19

Winnie, winnie.blom-jensen@iogt.se, 070-190 84 61

Lizzette, lizzette.masterson@iogt.se, 070-190 84 03

